

ERDÉLYI GAZDA

AZ
ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMİ TÁRSASÁG

(Irodája: Kolozsvár, Petőfi-utca 7. szám, földszint. Telefon: 158. szám. Levélcím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Petőfi-u. 7. sz. Sürgőnycim: Erdélyi Gazda, Kolozsvár.)

Felkéri az erdélyrészi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy eladó haszonállataik (igás ökör, tinó, borju stb.) minőségét és mennyiségét hozzá sürgősen bejelenteni sziveskedjenek, mivel a királyhágón túli uradalmak részéről

a vételre rendkívül sok megbízás érkezett.

Arató és kaszálógépek, cséplőgépek, ekék és boronák, zsákok, ponyvák, olajok stb.

legjutányosabb és legmegbízhatóbb beszerzési forrása.

BCU Cluj / Central Library Cluj

Ponyva és zsákgár
ELSINGER M. J. és FIAI
BUDAPEST,

Alapítva 1831.
46 kiténtetés.

IV., Deák Ferenc-utca 3. szám
Angol királyné szálloda mellett.

Sürgőnycim:
Elsinger Budapest.

VIZMENTES PONYVÁK ELISMERT KITŰNO, ELPUZTITHATATLAN MINŐSÉGBEN

Kazal-, gép-, kocsi- és repceponyvák.

Tarpaulin-Drill-

ZSÁKOK

kender varrással
LEN VARRÁSNÉLKŰL

KARTELLEN KIVÜL, LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS
VIZMENTES SÁTRAK, ESOKÖPENYEK, KENDER-TÖMLŐ.

Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. — Leggyorsabb kiszolgálás. — Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják és sziveskedjék határozottan
Elsinger gyártmányt kéri. (1089.)

„Grand Prix“ (a legnagyobb kiténtetés)
a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Iroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!

Tehenészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 560 első díj!!!

Évi gyártás kb. 60,000 Alfa-Laval separator.

Árjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk.

1018.

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

1017

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kiténtetve

Ösmeri ön a legujabb „KALMÁR“-rostákat Lóhere-mag és gabonatisztító gépeket?

1158

Mindezek a gazda legjobb kincskereső eszközei

Bővebb felvilágosítást ingyen és bérmentve ad Kalmár Zs. utóda rostagyáros Hódmező-Vásárhelyen.

JENNER-PASTEUR INTÉZET

Budapest, VIII. ker., Rökk Szilárd-utca 20. sz.

Az állatorvos urak gyakorlatára ajánljuk az alábbi ojtóanyagokat, melyek elősmert tudományos módszerek szerint, saját laboratóriumunkban készülnek Dr. Pertik Ottó egyetemi tanár felügyelete alatt. Az ojtóanyagok hatékonyságukra, tisztaságukra, eltarthatóságukra mindenkor előzetesen kipróbáltatnak.

Lépfene ellenes ojtóanyag

Spóravaccin

ELŐNYEI:

- Az anyag állandósága.
- Az anyag eltarthatósága.
- Az ojtóanyag tisztasága.
- A kiváló védőképesség.

Gyógyító szérum

A lépfenétől megbetegedett állatokat — idejekorán alkalmazva — megvédi a veszélytől.

Hirtelen járvány esetén alkalmazva védőojtás céljából: azonnal immunizál. A véz. tovaterjedését megakadályozza.

Tuberkulin

ojtásra kész, hígított állapotban.

Árak: —

Lépfene elleni védőojtás:

1 szarvasmarha beojtása	24 fillér.
1 ló beojtása	24 „
1 birka beojtása	12 „

Lépfene szérum:

1 szarvasmarhára	1 korona
1 lóra	1 „
1 birkára	10 fillér.

Anyagaink megrendelhetők akár nálunk, akár képviselőnkél:

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉNÉL
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 31. SZ.

1100.

Sertés Orbáncz ellen

Szérumos ojtóanyag

ELŐNYEI:

1. A finomabb sertésfajok jobban tűrik, mint a Pasteur-féle anyagot. Nem okoz utólagos megbetegedést.
2. Előnyösen használható a 6 hónapnál idősebb sertések beojtására, amelyek különben Pasteur anyaggal kezelve kellemetlen utókövetkezményeknek vannak kitéve.

Pasteur-rendszerű ojtóanyag

Alkalmos a durvább fajtákra és a 6 hónapnál fiatalabb sertések beojtására.

Gyógyító szérum

Az orbánczban megbetegedett sertéseket 1—2 óra alatt biztosan megmenti a veszélyből.

Ha meggondoljuk, hogy egy esztendő alatt közel 15,000 sertés pusztul el hazánkban, melyeket eddig nem tudunk megmenteni, minden orvos bizonyára örömmel üdvözli ezt az új szert, amikor esékély áron egy nemzeti vagyont mentünk meg.

OJTÓANYAG

Sercegő üszök ellen

folyékony állapotban, ojtásra készen.

Árak: —

Sertésorbáncz elleni védőojtás:

1 sertésre való Pasteur-féle ojtóanyag 12 fill.	
1 sertésre való szérumos ojtóanyag 50 kilóg	
1 sertésre való gyógyító szérum	24 „
1 sertésre való gyógyító szérum	50 „

TUBERKULIN:

1 drb. szarvasmarha részére 2 éven alul 30 fill.	
1 drb. „ „ „ 2 „ felül 45 „	
Sercegő üszök 1 szarvasmarhára való	20 „

Páris 1900. Grand Prix! (328. sz.) Páris 1900. Grand Prix!

Eredeti Singer-varrógépek házi használatra

és minden ipari célra.

Nagy tartósság! Egyszerű kezelés! Magas szolgáltatási képesség!

Ingyenes oktatás a divatos műhímzésben is. — Varrógépekhez való elektromotorok minden nagyságban. Különleges varrógépek zsákvarrássra, zsáktömésre, zsákfoltozásra és szegésre. Erőhajtány berendezések a legujabb és legbevéltabb szerkezetben.

Temesvár
1891.
Aranyérem!

Singer Co.

Debreczen
1894.
Arany oklevél.

varrógép részvénytársaság,

Kolozsvár, Jókai-utca 3. 1132

Brassó, Kapu-utca 23. szám. Maros-Vásárhely, Széchenyi-tér 55. szám. Agrár bank-épület. N.-Szeben Vasút-utca 6. sz.

Májerszky Barnabás

gépgyáros Nyiregyházán

készít sok évi tapasztalatok nyomán mint specialista

Viznyomásu olajsajtókat,

Olajmagzúzókat egyszerű s több hengerrel,

Olajmagpörkölőket gőz- és tűzfűtésre,

Olajfinomító gépeket s az olajgyártással kaposo-

latos minden berendezést.

Eddigi kivétel 120 telep üzemben.

1093

Mikrosol

a legjobb és leghatásosabb szer

f a g o m b a,

falmállás, nyálka és penészgomba, valamint ezek okozta nedvesség és dohos levegő ellen.

Szagtalan, nem maró, nem fest.

Uradalmak, gazdaságok, földbirtokosok, szeszgyárak körében a legjobban bevált. — Kitűnő bizonylatok.

Egyedüli gyárosai:

Festékgyárak:

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

1036. H.

Háztulajdonosok figyelmébe!

Kolozsvárt 1897 óta fennálló

Bádogos műhelyemre

felhívom a háztulajdonosok és építető urak b. figyelmét, miszerint készítek:

- 1 m. fedél befedést 18. sz. vasbádogból kétszer festve 2 k. 34 f.
- 1 m. fedél befedést 20. sz. vasbádogból kétszer festve 2 k. 20 f.
- 1 folyó méter függő esatornát 18. sz. vasbádogból 1 k. 40 f.
- 1 m. fedél festést — k. 16 f.
- 1 darab fedél ablak 5 k. — f.

Minden e szakmába vágó javításokat olesón készítek; munkámért 2 évi jótállást vállalok.

Kiváló tisztelettel

KOLOZSVÁRT,

Weisz József,

Dézsma-utca 3.

1137.

bádogos.

Olesó bádogos munkákat készít!

Olesó bádogos munkákat készít!

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 EVRE 12 KOR., 1/2 EVRE 6 KOR.,
1/4 EVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Országos baromfikiállításunk jelentősége. <i>É.</i>	335
Melyek a hasznos befektetések? II. <i>Réti János.</i>	336
Összehasonlítás a kézzel és kévekött aratógéppel való aratás között. <i>Prussinszky Desső.</i>	336
A marhazárlat mizériái. <i>Zilahi Kiss Elek.</i>	337
A jászolrágás. <i>Krenedits Ödön</i>	338
Az oltó készítésének régebbi módjai. <i>Szafán Lajos.</i>	338
Az angol aprárpolitika Írlandban. I. <i>György Endre.</i>	338

Kisebbszakközlemények:

Háztartás. <i>Csérer Gyula.</i>	339
---	-----

Irodalmi szemle:

Könyvismertetés. <i>Hensch Árpád.</i>	340
---	-----

Vegyes közlemények:

Az ideai termés	340
---------------------------	-----

Piaci és vásári ártudósítások.	342
--	-----

Szerkesztői üzenetek	342
--------------------------------	-----

Hirdetések

Országos baromfikiállításunk jelentősége.

A *Baromfitenyésztők Országos Egyesülete* legutóbbi választmányi ülésén egy üdvös határozatot hozott. Elhatározta, hogy az *E. G. E.* XIV.-ik állatkiállításán, folyó évi szeptember 5—8-ig nagyszabású, országos baromfikiállítást rendez. Ugyanakkor tehát, mikor gazdaközönségünknek alkalma lesz a ló-, szarvasmarha-, juh- és sertés-tenyésztés terén az utolsó kiállítás óta mutatkozó változásokat megfigyelnie s az összehasonlítás útján értékesíteni, mikor a gép-technika újabb vívmányaival alkalma lesz megismerkednie, ugyanakkor egy egész új szemhatár fog előtte megnyílnia azzal, hogy a gazdasági baromfitenyésztést fogja meglátni és fogja tanulmányozhatni.

Igaz, eddig is voltak az *E. G. E.* kiállításán baromfiak. De anélkül, hogy ezeket le akarnók kicsinyelni, ennek a most rendezendőnek az eddigieket messze túlhaladó jelentőséget, messze túlszárnyaló hatást tulajdonítunk már most. Mert óriási különbséget látunk aközött, hogy egyes szép, talán kiválóan szép példányt, egyes ritka, talán nagyon is egzotikus fajtát nézhetünk-e meg a kiállításon, avagy pedig nálunk meghonosodott, nálunk kivált, nálunk kívánatos és követendő és mi fő, gazdaságilag hasznosan követhető tenyészirányzatot-e. És ez az óriási különbség végeredményében úgy fejezhető ki: azok a régi kiállítások gyönyörködtettek, ez a mostani kiállítás tanítani fog; azokon a régi kiállításokon néhány ügyes és szakavatott tenyésztőt szép példányaiért jutalmaztunk, ezen a mostani kiállításon ösvényt akarunk mutatni a gazdának, melyen haladva a célhoz, a jövedelem növekedéséhez érhetnek el.

És ez a határozottan kidomborodó cél más eszközöket is kíván. Másokat és mindenekelőtt nagyobbakat. Ha arról van szó, hogy gazdáinknak megmutassuk azt a tenyészirányt, melyet a legcélszerűbb követniök, nem szabad megelégednünk azokkal a tanulságokkal, melyeket egy szűkebb kör tenyésztése nyújt, hanem ki kell tolni a kezeteket s be kell közéjük fogadni mindazt, ami csak alkalmas lehet a legjobb fajták, a leghelyesebb tenyésztési eljárás és a leg-

gazdaságosabb tenyésztési üzem megősmérésére. Minél tágabb lesz látóhatárunk, annál több kilátás van a leghasznosabb tanulságok levonására. Ezért lesz ezidei baromfikiállításunk országos és ezért rendezi azt a legjobb szakérők fölött rendelkező, tekintélyes országos baromfitenyésztési egyesület.

Alkalmuk lesz hát gazdáinknak meglátni azokat a legjobb eredményeket, melyeket hazánk baromfitenyésztése eddig elért, alkalmuk lesz a látottak tanulságát összevetni saját viszonyaikkal s ennek sikere lesz, ez a fejlődésre, a haladásra fogja vinni hazarésztünk baromfitenyésztését — abban már most biztosak lehetünk. Eddigi jeles kiállítóink nemes versenyre fognak kelni az ország más részeinek kiállítóival s akármelyikük fog győzni a versenyben, nyeresége baromfitenyésztésünk ügyének lesz belőle.

De szakítani fognak idei baromfikiállításunk rendezői még a berendezés sablonjával is. Azokban a szűk kalitkákban, melyekben az eddigi kiállításokon a baromfiak összezsufolva voltak, tulajdonképpen alig itélhettünk meg mást, mint a tollazatot és kevésbé a testalkatot. A pozsonyi baromfikiállításán láttuk először azt az elrendezést, — mely a mi kiállításunkon is látható lesz — amely a tágas kifutóban lehetővé teszi a baromfinak nemcsak tollát és nagyságát megítélni, hanem mozgását is, elevenségét is, ügyességét is, élelmességét is, szóval egész életműködését, ami nélkül igaz fogalmat nem is alkothatunk magunknak arról, hogy egy állatnak milyen tulajdonságai vannak és hogy viszonyainknak mennyire felel meg.

Korántsem véletlenség az, hogy az országos baromfitenyésztő egyesület éppen most vállalkozott arra, hogy az ország több részében s többek közt nálunk is országos baromfikiállítást rendez. Hiszen magának ez új egyesületnek keletkezése is a fejlődés törvényei szerint esett éppen erre az időre. Erre az időre, mikor a baromfitenyésztés mezőgazdaságunkban és közigazdaságunkban kezd elfoglalni az őt megillető helyet, az őt illető jelentőségteljes hivatást.

Mert hiszen kétségtelen, hogy volt eddig is baromfitenyésztés az országban; de

A „TURUL” permetező

a jelenkor legtokéletesebb peronospora permetezője.

Árak:

1—5 darab vételénél egy darab ára	frt 14 [—]
6—10 darab vételénél egy darab ára	frt 13 ⁵⁰
11—25 darab vételénél egy darab ára	frt 13 [—]

csomagolással együtt.

Hosszabbító cső magastörzsű fák permetezésére 1 frt
Francia-szóró (kivánatra külön) 75 krajcár

Peronospora-permetező

„DIADAL”

csiszolt, erős vörösréz puttanyal: frt 10⁵⁰
Hosszabbító cső, magastörzsű gyümölcsfák perm. 1 frt.

Szőlészeti, borászati és gazd. egyesületeknek, valamint községeknek nagyobb mennyiségű permetező vétele esetén igen előnyös fizetési feltételeket engedélyezek

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari
magkereskedése

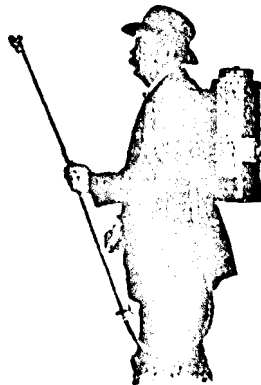
= BUDAPESTEN. =

Rézgálic, sublimált kénpor, Dr. Aschenbrandt-féle bordói- és rézkénpor, raffiaháncs, juttafonál, metszőollók, ojtókések, valamint szőlőkarók beszerzése végett forduljunk

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám,

hol a szövetkezet cégével és védjegyével ellátott legjobb szerkezetű hazai gyártmányú permetező is beszerezhető.

ez a baromfityénység a legkevesebb helyen volt okszerű, szakavatott és gazdaságos. A falusi gazdálakosság tartott baromfit; de nem tenyésztet. Nem ösmerte a tenyésztés elveit, nem tartotta a legalkalmasabb fajtákat és nem törekedett a tenyésztés quantitativ és qualitativ emelésére. Nem tekintették a gazdák a baromfityénységet a mezőgazdaság egyik jövedelmezővé tehető ágának, hanem a házi udvar egyik tartozékának, amelyet rábíztak az asszonyokra a takarmányozással s a haszonnal együtt.

Pedig éppen a gazda és főképp a kisgazda az, aki a baromfityénységből szépen pénzelhet, abból tekintélyes jövedelmet biztosíthat magának, ha meg lesz az akarata és a tudása ahhoz. Az ország sok részén érvényesült már ez az akarat és elterjedt ez a tudás az utóbbi időben és baromfityénységsünk ott föl is lendült s az ország nagy jövedelemhez jut általa.

Baromfikiállításunk célja lesz ennek az akaratnak fölkelése s ennek a tudásnak terjesztése itt nálunk. Lelkes örömmel kell fogadnunk az országos baromfityénysztő egyesület elhatározását, melynek végcélja baromfityénységsünk javítása és fejlesztése. Ezzel a föllendüléssel karöltve fog haladni a baromfitermékek jobb értékesítésének szervezése is.

Mikor a gazdák tudni fogják, hogy mely eszközökkel és eljárással tenyészthetik a legtöbb és legjobb húst, tojást és tollat adó baromfit és mikor rendelkezésükre állnak azok a szervezetek, melyek a húst, tojást és tollat a legjobban értékesítik, akkor egy új és bő jövedelemforrás fog megnyílni a gazdák előtt, melyből csak akarniok kell meríteni éppen abban az időben, mikor az eddigi jövedelemforrások kiapadóban vannak már.

É.

Melyek a hasznos befektetések ?

(Jó vetőmag; műtrágyák, jó eszközök.)

II.

Mult alkalommal elmondottam volt, hogy nagy kárral jár az, ha talajunk vizenyős és nem segítünk rajta, vagy ha az rossz, kiszarolt állapotban van és keveset törődünk vele.

Az ilyen talajnak nem elég a feltrágyázás, hanem azt erősen meg kell trágyázni és eleinte kimélő gazdálkodást kell rajta folytatni. Hány ilyen talaj kerül vissza bérletekből a tulajdonos kezébe! s azt sem tudja, mit kezdjen vele, mihez fogjon. Trágya nincs, vagy kevés s talán az sem valami jó, legalább nem úgy lett kezelve, mint a hogy kellett volna.

De hát hogy kellett volna kezelni? Hát egy pár szóval elmondva, úgy, hogy értékes anyagai el ne veszelődjenek s az egész tömeg érédesben legyen. A leve el ne folyják, az ammoniákja megmaradjon.

A célszerűen készített *trágyatelep* is jó befektetést képez.

Ha nincs trágyánk s a birtok közel fekszik a városhoz, onnét kell fuvarozni trágyát, van ott elég csak fel kell keresni.

Ha pedig a gazdaság távol fekszik a várostól, zöldtrágyát kell alkalmazni, műtrágyával vegyest s az istállótrágyát is részben pótolni műtrágyával s azonkívül nitrogéngyűjtő takarmánynövényeket kell nagyban termelni (hereféléket). Ez utóbbiak kimélik a felső talajréteget, mely úgyis szegény s az alsó talajból táplálkoznak főleg, kivált idősebb korokban; felhozzák az oda leszivárgott tápláló anyagokat, sőt az oldatlan tápanyagokat is fel tudják oldani.

Zöldtrágyának igen alkalmas a bükköny, here, lóbab; de jó a csillagfürt (homokon), a nyúlzapuka, s mákó (köves talajon). A pohánka, mustár, a repce, a rozs stb. szintén használhatók e célra, habár ezek nem légenyűjtők.

Olcsó műtrágya a gipsz, a mészpor (mésziszap) agyagtalajokra, a herésekre is jó.

Ha ekképp fokozatosan javítjuk a talajt, s elősegítjük a here, lucerna, vagy tán balta-cim növekedését, szaporítjuk tömegét: a trágyát szaporítjuk s ez a főcél a kiszarolt talajú gazdaságokban.

A trágyabefektetések okvetlen kifizetik magukat.

A félistállótrágyázáshoz lehet adni egy kevés műtrágyát, ezáltal hatékonyságát a trágyának fokozzuk. E célra alkalmasak a szuperfoszfátok, kálfoszfát-trágyák, a Thomas-salak stb. Egy kat. holdra 100 q. ist. trágyát lehet adni, vagy amellelt még elszórni 60—80 kg. műtrágyát.

Nagyon hasznos befektetés továbbá: *jeles fajta vetőmagot* szerezni be. Az a sok silány fajta, ami termesztésre kerül sokféle még a különböző gabona stb. növényekből nem jutalmazza a gazda fáradságát. A munka, bajlódás egy, akármilyen magot vessen is el a gazda: miért ne termelne tehát a *jobbat*, ha azt jobban fizetik, ha az jobban el kel, vagy ha több hasznát veszi?

A nagyobb birtokosnak kell e téren is a jó példával előljárni; a kisgazda azután szeresse be a jó magot a nagy gazdától.

Alig tartok okszerűbb és hasznosabb eljárást a közjóra, mint midőn az állam maga gondoskodik arról, hogy jeles vetőmagokhoz jussanak a gazdák. Neki leginkább van módjában és tehetségében vidékenként a legjelesebb, legjobb magvakat szétosztani.

Tégye ezt akár olcsó árban, akár becserélés útján, akár ingyen a kisgazdák közt — mintegy jutalmazásul, ösztönyszerűl a gazdálkodás haladására.

Az ekképp így szétosztott *jó vetőmag* azután magától is terjedni fog.

Nem lehet különösen a gazdálkodás terén hátramaradni. Mindig előbbre kell törekedni, a termény minőségén javítani, mert különben degenerálás áll be.

Kár, hogy több gazdaság nem foglalkozik vetőmag nemesítéssel és termeléssel. Ez igen jól kifizetné magát egy mezőgazdasági államban.

Mi volna hát itt az első teendő? Jeles fajta magvak beszerzése, kipróbálása, évről-évre gondos kiválasztása s azok szakszerű után tenyésztése.

De a legelső tennivaló mégis, a legjobb talajmivelés, eszközök s gépek beszerzése.

A hol *mélyítő ekék* nincsenek, azokat kell beszerezni elsősorban is. Ezek nélkül nem lehet jó, belterjes földmunkát végezni.

A sekély szántások ideje már lejárt. Jobban, mélyebben kell már a talajt szántani, ha kiszoritani akarjuk magunknak a termelések sikerét.

Csak a kellő mélységben szántott talaj tudja gazdagon ellátni nedvességgel és tápanyagokkal a bele vetett magvakból kikelt növényeket.

A *porhanyítókra* (extirpator) is szüksége van minden nagyobb gazdaságnak. Ezek igen hasznos eszközök, mert nem csupán porhanyításra lehet őket használni, hanem tarló-törésre, keverékszántásra, vetőmag vagy műtrágya aláakarításra s gyomirtásra is. Azon kívül ott, hol a talaj kemény összetételű, rögös — *rögtörőt* — gyűrűs vashengert is kell beszerezni. Ezekre mind szükségünk van, mert a talajt művelés által oly állapotba kell hozni, hogy az rögös ne legyen, hanem porhanyó s így a beérédesre, a tejszerű tápanyagok felvételére s az annyira szükséges talajnedvesség felfogására, megtartására — alkalmasok.

Végül, ha kevés az ekénk, azokat szaporítani kell, mert az *őszi szántásokat* csak úgy végezhetjük el: ha elegendő ekénk vannak.

Az őszi szántást pedig ha elmulasztottuk — azt *semmi sem pótolhatja*.

A jó gazda jelszava: mindent a maga idejében végezni és jól elvégezni. E munkákhoz pedig eszközök kellene, melyek beszerzése el nem maradhat; ha *több termésre akarunk szert tenni*. S ki ne akarna?

Rétl János.

Összehasonlítás a kézzel és kéveköto aratógéppel való aratás között.

Aki figyelemmel kíséri a gazdaélet egyes jelenségeit, nemcsak a multban, de a jelenben is számos esetet talál arra, hogy bizonyos fokú idegenkedés nyilatkozik meg, a mezőgazdasági gépészetben megjelenő újdonosságok iránt!

A technikáról, — szó sem férhet hozzá — majdnem elmondható már, hogy oly előrehaladt, miszerint kimerítette az egyszerűbb gépek szerkesztésének lehetőségét, s a gazdaközönség bizalmatlanul fogad minden olyan újabb alkotást, bármennyire megfelel a hivatásának — melyen talán első tekintetre kissé több alkotórészt lát.

Hiszen vegyük csak a gazdaember legnékülözhetlenebb eszközét az ekét. Számátlan esetben igyekezett sok gazdasági egyesület a korunknak legmegfelelőbb és kivánalmainkat leghivebben szolgáló alakját a „Sack“ ekét, különösen a kisebb gazdáknak szemléltetőleg bemutatni; módot nyújtott nekik arra, hogy alkalmas fizetési feltételek mellett hozzájuthassanak, s bármit követett el, sok esetben céltalanná vált törekvése, mert a kor követelményeinek, a kisgazdák természetét alávetni nem mindig volt képes. A kisgazda megmaradt az ő egyszerű fagerendelyes ekéje mellett, kaparván vele kis földjét, de viszont megkövetelte volna azt is, hogy földje minél többet teremjen! Sajnosan lehet nyilatkozni abban az irányban is, hogy e hiba nemcsak

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király- tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kőzi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

a kisgazdáknál, hanem nagyobb gazdaságokban, sőt uradalmakban is tapasztalható!

Hazánk nyugati vármegyéi már kezdenek alkalmazkodni a művelt s felvilágosult nyugathoz, de sajnos, mindezek észszerű volta lassan hódít tért, s terjed el ott, hol talán legnagyobb szükség volna reá!

Igy vagyunk az aratógépekkel is akkor, amidőn a gazda tudja legjobban, mily alacsony árak mellett kell elvesztegetni terményét, holott csak kiadásait apasztaná, ha ily gépeket szerezne be.

S miért idegenkedik ettől? Komplikálnak tartja, pedig ha tüzetesebb vizsgálata tárgyává teszi, beláthatja azok egyszerűségét. Sokan felhozzák érvül, hogy elveszük a munkásember kezéből a kenyeret, s proletárokat nevelünk! Sőt éppen ellenkezőjét érjük el vele, mert elszorítjuk attól a munkától, mely értelmiséget nem, csak kizárólag fizikai erőt kíván; így mintegy rákényszerítjük, hogy képezze magát oda, hol értelmisége is fejlődik és így iparos emberré válva, magának oly ténykedési kört biztosít, mely gondolkozással jár, mely az erőnél nagyobb vagyont, értelmiséget, gondolkozó eszt teremt!

Nézzük Amerikát, ahol nincsen olyan gazdasági ág, melynek legcsekélyebb munkáját is ne géppel végeznék el; itt eredményt abban mutatnak, hogy olcsón képesek termelni, hogy még ha ehhez a szállítási költségeket is hozzáadják, akkor is haszonnal értékesítenek Európában. De külföldön az okszerű gazdálkodás legmodernebb alapra van fektetve s a munkásnépre ez kihat, neki munkája közben is gondolkoznia kell, mert géppel bányik!

Iparunk is erős fejlődésben van, így a gazdának nem kell véteni hazafiúi kötelessége ellen sem, mert habár éppen a tárgyalt aratógépek nem is gyártatnak hazánkban oly kiterjedt mérvben, mint egyéb gazdasági eszközök, de áll mégis iparunk azon a fokon, ahol mindenkori képes az igényeket kielégíteni.

Hiszen mindazon kellékeket, amelyeket a gazda csak táplálhat egy kéveköti aratógép iránt, magyar gyártmányunknál feltalálhatjuk, annál is inkább, mert később lett alkotva a külföldinél és már önként következnek, hogy a tökéletesítés volt megalkotásánál a cél!

A gép ismertetését mellőzve, helyénvalónak és időszerűnek látom ösmertetni a megfigyelések alapján elért munkaköltség különbözetet, nem is említve azon körülményt, minő nagy előnye a gazdának magába véve már az a helyzet, hogy az esetleges munkásmozgalmak következményeinek kitéve nincs, magát biztosítva érezheti, hogy vetésének nem kell ily esetben sem földjén túlre kiperegni.

Vegyük már most egy kéveköti aratógépnek évi 150 k. hold munkabíróképességét, napi 7 k. hold munkával, mely mennyiségek, minden eshetőséget számbavéve, szemmel láthatólag minimumra lettek redukálva.

	Korona.
Egy kéveköti aratógép beszerzési ára tartalékrészekkel	1400.—
Külön kaszák, szállító készülék, köszőrűk stb.	100.—
Összesen	1500.—

1. Amortizáció 8 évre $\frac{1500}{8}$ 187.50
2. 5% kamat a tőke után 75.—
3. Karbantartás javítás 15% 225.—
4. Igáserősítéssel:
4 igásló (váltottfogatokhoz) tartási

költsége, éves kocsis költségeivel együtt $(\frac{150 \text{ k. h.}}{7 \text{ k. h.}} = 21.5 \text{ nap})$ 21.5 nap

- szorozva a fentemlített igáserősítéssel költségeivel a 7 kor. 150.—
5. Olaj naponta 0.5 kg. $\times 21.5 = 10.75 \text{ kg.} \times 1 \text{ kor.} 10.75$
6. Egy kéveköti aratógép után 3 munkás a sarkok lekaszását és a képezést elvégezni (napszám a 3 kor.) $3 \times 3 \times 21.5 = 193.50$
7. Manillazsineg holdankint 1.2 kg. naponta levág 7 kht. $1.2 \times 7 \times 21.5 = 180.60 \text{ kg.} \times 1 \text{ kor.} 180.60$
8. Lógereblye a gép után $\frac{1}{3}$ rész idő alatt $\frac{21.5}{3} = 7.15 = 7.5 \text{ nap} \times 4 \text{ kor.} 30.—$

Összes költség 1052.85
1052.85: 150 kh. = egy hold aratásának kezüköltsége, ami 7.03 koronát tesz ki.

Ugyanezen 150 k. holdat ha kézerővel vágatjuk le, a következő eredményt érünk el: Vegyük a Hensch Árpád-féle számítási módot, amidőn is az aratórészt aképpen állapítjuk meg, hogy a tiszta szemtermés 10% át adjuk aratórésztől, minden szalmaváltság és élelmezés nélkül. Itt azért haladok e számítási mód szerint, mert ez képezi az országos átlagot az aratásnál, s erre azért nem terjeszkedek ki olyan részletesen, mert minden gazda aratott s tudja, hogy mibe kerül ez!

A 150 k. holdból vetve volt

60 kat.-holdon búza, átlagtermés	9 q. = 540 q. a 15 K. = 8100 K.
50 " " " " " "	9 " = 450 " a 12 " = 5400 "
40 " " " " " "	10 " = 400 " a 10 " = 4000 "
	Összes termés értéke 17500 K.

mely összeg 10%-a = 1750 korona. Ezen összeg képezi a 150 k. hold aratási költségét, melyből esik egy k. holdra: $\frac{1750}{150} = 11.66$ korona. Egy kat. holdon a termelési költség megtakarítás 11.66—7.03 = 4.63 kor. és az egész 150 k. hold területen pedig 694 kor. 50 fill.

Jelen számításnál tapasztalható, hogy a költségek felszámításánál a legapróbb részletekig kiterjeszkedtem, akkor a midőn a géppel való aratásnál oly összeget számítottam fel, ami legkülönbözőbb gazdasági viszonyoknak is megfelel és bármennyire igyekeztem a legmagasabb egységárakat mindenben felvenni, mégis oly jelentékeny különbség mutatkozik a kézzel és géppel való aratás költségei között.

Jelen esetben is hiszem, hogy akadnak gazdák, kik amellet fogják érvelni, hogy géppel dönt, vagy kuszált gabonát aratni nem könnyen lehet és így a gazda nem számíthat kizárólag az aratógépre! Erre csak azt válaszoltam, hogy szükségtelen kizárólag a géppel való aratásra bazirozni, hanem a gazoaság nagyságához mérten, oly számban kell beszerezni aratógépeket, hogy a gabonaneműk legalább 50%-át képesek legyenek azzal learatni. Így elérjük azt, hogy a gazdaságban szükségelt, állandóan alkalmazást nyert munkások aratáshoz is jutnak, learatják azt, mit géppel aratni nem lehet.

Sokan felróják még azt is, hogy a gép a szemet a kissé érettebb kalászból — kivált nagy szárazság alkalmával — kiveri. Ez határozottan nem áll, mert aki már látta a gép működését, az láthatta, hogy a mótola — mondhatni — kiméletesen dönti az asztalra a gabonát, az elevátor szerkezet úgy viszi fel, hogy ott sem morzsolva, sem törve a kalász nem lesz, a kéve megkötése még kevésbé jár a szemek kihullásával, s ha a gép még fel van szerelve kévehordozó és lerakó készü-

lékekkel is, akkor a szemlélő láthatta, hogy ezen érvelés mennyire nélkülöz minden alapot!

A gazda szeme már az arató munkáját megszokta és így hibáját a megszokottság következtében észre sem veszi, de ha megfigyeli vagy pedig visszagondol, hogy miféle miveleteken megy a gabona keresztül, míg a keresztbe jut, akkor reá kell jönnie arra, hogy a kézzel való aratásnál sokkal több alkalma van a szemnek kiperegni a kalászból, mint a gépi aratásnál.

A mai gabonaárak mellett minden gazdának érdeke, hogy a termelési költségeket apassza, s ha ily kézzel fogható alkalom reá, miért ne tenné azt?

Pruzsinszky Dezső.

A marházarlat mizériái.

Fenti cím alatt e lap idei 22-ik számában tett közlésemre, a közelebbi 24-ik számában Fleischmann M. Miksa állatorvos úr által tett reflexiókra közérdekből kötelezve érzem magamat válaszolni.

Mindenekelőtt kinyilatkoztatom, hogy a zalatnai vonaton folytatott párbeszédet korántsem „erőszakos hallgatódzással” és egyes eljett szavakból állítottam össze, mert a párbeszéd egészen fennhangon volt folytatva, s az orvos úr — a szűk kocsiban — épp előttem állott. Így minden szavát akaratlanul is hallanom kellett, miért is közleményem minden szavát fenntartom.

Azonban ezt én csakis a marházarlat mizériái feletti aggodalmam illusztrálásával hoztam fel. Cikkennek éle nem erre, hanem a marházarlatot elrendelő törvények túlszigorú és a közhírré tételnél előforduló mulasztások káros volta ellen irányul.

A marházarlatokat és a vásárok betiltását multhatatlanul szükséges óvintézkedések tartom, ez ellen nem írok.

De — mint Fleischmann M. Miksa orvos úr is beismeri — „a törvények és rendelkezések közt sok túlszigorú és teljesen felesleges is van” Ha még ezekhez hozzá tesszük az egyes hivatalos községek esetleg felületes eljárását, vagy mulasztását: megkapjuk a mizériáknak minden okát.

Állításom beigazolására újabb esetet is tudok elősorolni:

A múlt év őszén Rogozán Miklós tordai fuvaros, vett 90 frtér egy sovány, de jó lovat. Rendes kezelés mellett nemsokára meghízott és megerősödött a ló, a mikor igára fogta. Egy teher szállítás alkalmával a ló igen kiemelegedett s így izzadtan egy légvonatos helyre lett bekötve, hol meghűlt s nagyfokú náthát kapott. Tordán három állatorvos van, mindhárman megnézték a lovat s megállapították, hogy takonykóros. Ennek alapján lett szólítva Rogozán, hogy irjon alá egy nyilatkozatot, mely szerint beleegyezik lovának lebunkozásába, ellenesetben összes lovai 3 hóig zárlat alá fognak helyeztetni. Mit tehetett egyebet Rogozán! aláírta a nyilatkozatot, mert ha többi 10 drb lovával is 3 hónapon át semmit sem keres: nagyobb kára lesz, mint a mennyit lebunkozandó 90 frtos lova által szenved.

A lovat elvitték a sintérhez, hogy bunkozza le, de ez nem akarta a rendeletet végrehajtani s 400 korona óvadékat ajánlott fel az állatorvosnak arra, hogy a ló nem takonykóros és hogy ő azon lovat, ha nála hagyják, 3 nap alatt kigyógyítja.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérdézősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

Az orvos úr leszamarazta a sintért, s rendelete végrehajtására útasította; ez kénytelen volt engedni. A ló lebunkóztatott és felboncoltatott. *És ekkor kitűnt, hogy azon állat legkevésbé sem volt takonykóros s a sintérnek teljesen igaza volt.*

Ezen esetet nekem maga a káros beszélte el; de nem resteltem a sintért is kikérdezni, s ő is mindent valónak bizonyít.

Mi ez kérem, ha nem nevezhetjük mizériának? Vajjon azt a törvényt, mely ily hatalmat ad az állatorvosok kezébe, nem volna-e helyes legalább annyiban módosítani, hogy az illető felületesen eljáró állatorvost vagyoni felelősségre kötelezze?

Még csak egy megjegyzésem van: előbbi cikkem egyik állítását módosítanom kell, mert utóbb megtudtam, hogy nem voltam helyesen informálva.

Azt irtam, hogy Tordán a hushagyókeddi vásár alkalmával, a vásár betiltásáról mit sem tudó népet a tordai hidról és a város végéről térítették vissza. Ez pedig nem így történt, a helybeli körjegyző világosított fel tévedésemről. A vásárra menő népet marháikkal együtt beeresztették a városba s így kifizették velök a hid- és kövezetvámot, a város fertőzött utcái tele voltak vásárra hajtott marhákkal, de a vásártér bejáratától mindenkit vissza térítették!

Tehát a szegény nép, sok kára tetejébe, még vámot is fizetett, s a fertőzött területen inficiálva, vihette haza marháját!

Ez kérem mizéria, — nyomoruságos állapot, Az olyan törvényt, melynek szárnyai alatt — s az olyan közigazgatási hatóságot, melynek árnyékában — ilyen dolgok történhetnek: *megreperálni* kellene.

Zilahí Kiss Elek.

A jászolrágás.

Igen gyakran tapasztaljuk a szarvasmarhánál, hogy a jászolt elkezd rágni, akárcsak némely ember a körmét s éppen ezen okból, a legtöbb gazda azt hiszi, hogy a jászolrágás a szarvasmarhának csak rossz szokása, miként a körömrágás az embernek.

Pedig ez korántsem így áll, mert ha az csak rossz szokás lenne, akkor azáltal, hogy a jászolt vaslemezzel fődik, szögekkel kiverik vagy bekátrányozzák, le kellene szoknia a szarvasmarhának a farágásáról éppen úgy, mint az ember leszokik a körömrágásról, ha körmét pár napon kesernyés anyagokkal bekenik; de mert a szarvasmarha, ha jászolat nem bírja rágni, keres más faneműt a rágásra, mivel szükségét érzi annak, tehát semmiesetre sem állunk ez esetben csupán rossz szokással, hanem valóságos betegséggel szemben, amelyet gyógyítani kell.

A tapasztalás azt tanítja, hogy csak azon szarvasmarha rágja a jászolt, a melynek eledele savanyú növényzetű, nedves rétről származik vagy erősen száraz, magasan fekvő, köves, kavicsos, tul soványtalajról, ugyancsak ily hatású a keményszárú, tápanyagban szegény takarmány, mint a here, szalma, különösen akkor, ha a szarvasmarha előzőleg könnyen emészthető takarmányt kapott: továbbá a rendetlen etetés úgy időben, mint mennyiségben s az eledelek tulságos összevissza keverése mindenféle konyhamoslékokkal; a hegyes vidékek tulságosan szagos, zamatos füvei, melyek tápanyagban és savtartalomban mind szegények; végre ugyanily hatást szül a jászolok és istállók tisztasághiánya is.

A gyógymódnak tehát legelső sorban a tápanyag megváltoztatására kell törekednie s

mindenesetre több sót kell a marhának nyújtani, ami gyakran már magában véve is segít a bajon, kivált ha a só után nem itatunk közvetlenül, hanem kissé szomjuhozni hagyjuk az állatot, hogy a só hatása annál intenzívebb legyen.

Ha mindez nem használ, akkor megkísérlendő a mésszel, hamuzsirrall, krétával való gyógykezelés, amennyiben azt vagy az étel vagy az ital közé vegyítjük. Például igen jó a meszes víz konyhasóval vagy valamely kesernyés anyaggal megkeverve, a melyet a szomjas állat szívesen elfogad; de semmiesetre sem helyes sem a jászolnak szögekkel vagy vaslamezzel való kiverése, kőjászolok alkalmazása vagy a különféle undorító szerekkel való bemázolás, mert igaz, hogy ezeknek alkalmazása mellett a szarvasmarha a jászolt rágni nem fogja, de azért a baj nem szűnt meg s ha az állatnak nincs mit rágnia, meg sem figyelhetjük, hogy beteg és emésztési zavarokban szenved.

Kredits Ödön.

Az oltó készítésének régebbi módjai.

Közli: Szafián Lajos.

Vattay János hazánkfa irt 1846-ban egy művet, »Tehenek tejelésének küljei, melyek szerint a tejelés nemcsak minősége s mennyisége, hanem a tehén borjas-állapot alatti tejelhetése is megítélhető. Guénon Ferencről franciáról, megbővítve a tenyésztés némely elveivel, tejkezeléssel és sajtkészítéssel Vattay János által« címmel.

Az író a hohenheimi gazdasági tanintézetnek volt hallgatója s mint műve mutatja, hasznára fordította az ott eltöltött időt.

Könyvének egyes fejezetei éles látásra vallanak. Hazai szarvasmarhatenyésztésünk nagyobb mervű felkarolását sürgeti. »Nekünk nem elvetni, hanem javítani valónk van... Az okszerű párosítás s egyenlő tulajdonu állatok hiányában vérfelfrissítés az, melynek következetes vezetése s irányítása mellett, a nehézségek is lehetővé lesznek... A sik vidéknek becsülni s ismerni tanulni kell sajátját s azt nemesíteni s rejlté sajátságait kifejezni törekedni«, írja művében.

A »borjuyomor készítése« című fejezete különösen tanulságos; méltó az elolvasásra most, fél-század múlva is. Midőn azt közzé teszem, csak annyit változtatok rajta, hogy az akkor használt írás- és kifejezés módot a mostanival helyettesítem.

A sajtkészítésnek a borjuyomor teszi lényeges részét. Ezen fontos oltószer készítéséről igen sok, többnyire bonyolult szabályt lehet olvasni, melyek közül én csak némelyiket említem fel.

A szopós borju gyomrát (mely csak tejjel élt) az állat megöletése után a benne talált tejtől kitisztítják; néhány marok sóval bedörzsölik, felfujják és kiszáritás végett többnyire oly helyre akasztják, ahol füst érheti. Nemcsak kívánatos, hanem lényeges kellék oly kéménybe való akasztása, ahol a füst fa égéséből származik. A tőzeg-, kőszén gyors égése miatt a füstnek illó, szagos anyagai miatt kellemetlen szagot venne fel a gyomor. Minél több gyomor áll rendelkezésre, annál jobb; ugyanis azt tapasztalták, hogy a régebbi gyomrokból készült oltóval jobb sajt állítható elő, mint a frissebbekből. Az így kikészített gyomorból egy köbhüvely 90—100 icce tej megalvasztásához elég. Használata előtt azonban mintegy 12 órával $\frac{1}{4}$ iccenyi tömény sóoldatba áztatják s az így nyert folyadékot öntik a tejbe.

A veili (Württemberg) sajtos néha így készíti az oltót: Édes savóban annyi sót olvaszt fel, hogy a folyadék egy tojást megbirjon. Ekkor a rendszerint füstön szárított gyomrot apró részekre vágja; egy edényben ráönti a sóoldatot s azt 14 napig jól befödve tartja. Az így előállított folyadékból pár csepp nagy mennyiségű tejet megalvaszt.

Az oltóhoz illatos és savanyú anyagokat is szoktak adni, így pl. szagos füveket, citromot, narancsot. Angliában a borjuyomrot, miután tartalmától megtisztították, kívül-belül sóval megdörzsölik, 3—4 napig köedénybe teszik, míg nedv nem képződött. Azután kivesszik az edényből és szárítás céljából felfüggesztik. A száradás bekövetkezése után a köedénybe visszateszik s fedővel betakarják. A fedőre néhány lyukat fúrnak, hogy a levegő hozzá juthasson és 1 évig úgy hagyják. A gyomor használata előtt vízben egy negyedóráig főznek szeder- és vadrózsa leveleket egy marék sóval együtt. Ezt megsűrrik, lehűtik és a gyomrot szegfűvirággal megtűzdelt citrommal együtt bele teszik. Minél tovább áll a gyomor a nedvben, annál jobb lesz az oltó.

Még hatásosabb lesz az oltó, ha a borju leöletésekor a gyomrában maradt hig tejet nem távolítják el. Schweitzer szerint Skótországból a borjunak leöletése előtt annyi tejet adnak, amennyit meg bír inni, azért, hogy gyomrában elég tej maradjon. A leölt borjuból kivett gyomrot kiürítik, belsejéből minden idegen anyagot, pl. szalmát gondosan kiszednek; erre az abból kiöntött aludt tejet kevés sóval együtt újra visszaöntik a gyomorba; kívül-belül megdörzsölik sóval és száradás végett felakasztják. Azt vélik, hogy az ilyen gyomor akkor legjobb, ha egy éves, vagy annál idősebb. Használat előtt felszeletelik a gyomrot tartalmával együtt s egy edényben leöntik előbb felforralt, azután 14 R°-ra hűtött vízzel vagy savóval. Ennek mennyisége a gyomor minőségétől függ.

A folyadék 2—3 napig áll a gyomron; ekkor leöntik róla s helyette mintegy félannyi frisset öntenek rá; ez 1—2 napig áll rajta, azután leöntik s az előbbivel összekeverik. Ezt átszűrrik palackokba; minden quart oltóhoz 1 nehezék gabonapálkát adnak. Az így nyert oltó ezonnal használható és hónapokig eltartható. Ezen oltóból egy evő kanálnyi 5—10 perc alatt megalvaszt 120 quart tejet. Meg kell azonban jegyezni, hogy a gyomorról a zsiradékot gondosan el kell távolítani a sózás és a füstre való akasztás előtt, mert a zsiradék könnyen megavasodhat, minek következtében az oltó kellemetlen szagot és ízt vesz fel.

Azonban az oltókészítés se mindenütt egyenlő; mindenütt van titok. Schweici, sőt minden jó oltóval készíthető sajt; fődolog e mellett az, hogy aki használja, annak hatását s a belőle szükséges mennyiséget sejtse, sőt tudja. Itt csak a kísérlet és tapasztalat határoznak, merev általános szabályokat alig lehet felállítani. Ha azonban a sajtos tudja a sajt készítéséhez szükséges oltó mennyiségét, igyekezzék aszerint eljárni, mert sok oltó a sajtot keményvé teszi, keserűvé teszi, kevés pedig alig, vagy nem is választja ki a sajtanyagot.

Az angol agrárpolitika Írlandban.

(György Endre, a m. kir. földművelésügyi miniszter londoni szaktudósítójának jelentése.)

I.

Az a törvényjavaslat, melyet Wyndham, az ír államtitkár, a legközelebbi napokban benyújtott a képviselőházban s amely most már a részletes vita tárgyát fogja képezni, úgy a parlament legközelebbi ülészakán, mint azonkívül, az ír birtokviszonyok szabályozása tárgyában, tárgyánál fogva egyáltalában nem új. Nem kevesebb, mint 42 új törvény hozatott e tekintetben az utolsó 32 év alatt, amióta tudniillik Gladstone első nagy törvénye keresztül ment; de talán azoknak egyike sem volt oly mélyreható és nagy fontosságú, mint a jelenlegi.

Hogy teljes képet nyújtsak az ezen javaslat által felkarolt kérdés egész lényegéről: a törvényhozás korábbi kísérleteit kell röviden előterjeszteni.

SÁRGA KRISTÓF

A legnagyobb

Férfi, női és gyermek fehérneműk és harisnyák.

Különlegességek: dus választék minden kivételű divatos férfi és női ingek, alsónadrágok, gallérok, kezek- és finom zsebkendőkben.

Elvállal kiházasítási vagy magán szükségére kívánt

Valódi késmárki

fehérnemű és vászonraktárában Kolozsvárt, Deák-Ferenc-u. (Belközép) 3. sz.

választékban és a legjutányosabb árban kaphatók:

Szőnyegek

minden fajtában és minőségben, u. m.: szalonn-, fali-, futó-, ágyelibe-, és pamlagszőnyegek továbbá valódi Linoleum minden szélesség és nagyságban.

mindenféle fehérneműk pontos elkészítését, kitűnő szabás

Hazai pokróczok, utazó- és gyapju-takarók a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

Amerikai önműködő ablak-függönyök

(roletták) minden nagyságban kaphatók.

és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik.

lendamaszt asztalmű 25% gyári áron alól kapható.

Várdi dr. József-féle légi és nézői asztalok kaphatók.

100.

Az ir agrárpolitika alapvonásai a XVI. és XVII. századba nyúlnak vissza. Erzsébet királynő, később Cromwell és III. Vilmos hódító hadjáratai teljesen bevitték az angol birtokjogot Írlandba. A régi birtokosok helyett újabb: a győzelmes sereg tábornokai, udvari emberei nyertek akkor értéktelen nagy birtokokat. Wyndham utalt esetekre, hol egy birtokos több mint egy egész vármegyét kapott.

Ezek magukkal hozták az angol jogviszonyokat, a birtok megkötöttségét, a bérletbeadást bizonytalan időre, anélkül, hogy ugyanazon bérletosztályt is magukkal hozták volna, kivéve Ulstert, Írland északi részét, ahova a bérlek is nagyobbára Skóciából jöttek át. Az angol törvények mellett megerősödött az a gyakorlat Angliában, hogy a felmondási jog nem gyakoroltatott, s míg a haszonbért rendszeren fizette, a bérlek nyugodtan érezte magát. Csakhogy ezen gyakorlat megszületésének két fő oka volt Angliában, ami hiányzott és ma is hiányzik Írlandban. Az egyik volt az, hogy a bérlek erősebb volt erkölcsileg is, anyagilag is, a másik pedig az, hogy ezer és ezer más pálya állott nyitva előtte és tőkéje előtt, ha kidobattott a bérletből. Írlandban nem volt — kivált a római katolikusok emancipációja előtt — más pálya nyitva, a bérletre tódult mindenki, az felemelte a bérösszegeket — a vége az volt — mint Wyndham találólag megjegyzi — választani földmivelés és kivándorlás közt.

Ez az ok fejti meg a lakosság hullámzását felfelé is, lefelé is. 1741-től 1841-ig 2 millióról 8 millióra szaporodott a lakosság; maig újra leszállott a kivándorlás, éhség és nyomor miatt négy és fél millióra.

Egy további csapás volt az írlandi bérlekre a szabad kereskedés behozatala, melyet csak részben enyhített a római katolikusok emancipációja. Sokkal gyorsabb volt ugyanis a mesterségesen felemelt árak természetes leszállása, semmint az újonnan megnyitott, de gyakorlatban mégis el nem ért előfeltételekhez kötött életpályákra özönlés paralizálhatta volna a bérösszegek folytonosan emelkedő és túl magas iránylatát. Emiatt aztán a helyzet ez volt: nagy, távollevő földbirtokosok, akiknek szétágazó utódai, gyakran fényomorra jutva, sok külön teherrel; nagyszámú bérlek és bérleljelölt egymásra licitálva; megélhetést nem engedő bérösszeg, tökehiány, nyomor. A tulajdonos és bérlek közt egy rakás közvetítő, egyenes érintkezés ritka; ehhez a kidobtatások, boycottok, titkos és nyílt lázadás, elégedetlenség, ellenszenv és nyomor. A legutolsó kimutatásokból látom, hogy a kis szigeten lord Donegall 162,961; Conyngham 156,973; Lansdowne 121,349, Kenmare 118,606 acre területtel bír; ezek mindnyájan legfeljebb vadászni mennek Írlandba. Viszont Wyndham saját közvetlen tapasztalásából hivatkozik egy írlandi földesúrra, akinek összes jövedelmét a birtokára háromszáz év óta folyvást nagyobbodó súllyal nehezédő családi terhek annyira megemléstették, hogy az év 11 hónapján képes a bérösszegekből megélni, de a 12-ik hónapot évről-évre a dologházban tölti. Hogy ily viszonyok közt ő nem engedhet: az világos; az a száz meg száz ember, aki előtte részül a jövedelemből, nem érdeklődik iránta; a gondviselő, vagy ügynök rendszeren lelketlen, a bérlek koldusbotra jut és egész nagy vidékeken semmi más nem látszik, csak a végtelen elhagyatottság és nyomor, közvetlen közelében

a világ legelőhaladottabb földmivelésének és leghatalmasabb tökeerejének.

A reform iránya első ízben az volt, hogy új embereket hozzanak új erélylyel és tőkével, a régi birtokosok helyett, akik nem tudnak vagy nem voltak képesek gazdálkodni. Az 1848-iki Encumbered Estates Actnak ez volt a főcélja, egy bizottságot szervezvé minden oly birtok eladására, melynek megterhelhetése legalább felét a jövedelemnek meghaladta. Ez a bizottság később (1858.) törvényszékké változott át. Az így eladott birtokok értéke 50 millió font sterlingre becsültetik. Azonban a cél nem volt elérve. Az eladott birtokok gazdái legnagyobb részt a régi gentryhez tartoztak, akik együtt élve a bérlekekkel, nem szivattyúzták ki azokat, sőt rokonszenvesek voltak előttük és viszont. Az új birtokosok nagyobbára meggazdagodott üzletemberek voltak, akik befektetésnek nézve csupán a birtokot, a kínálkozó alkalmat teljesen kihasználták, semmit sem törődve a bérlek sorsával, sőt legtöbbször nem is élve köztük. Ez a rendszer tehát teljesen csütörtököt mondott.

Közbevetőleg meg kell említenem, hogy míg Angliában az állandó befektetéseket a földesúr teszi meg, sőt az 1864-iki Improvement of Land Act szabályai szerint a bérlek a tulajdonos akarata ellen is megteheti az ő terhére kormányi ellenőrzés mellett, Írlandban nem ez a rendszer; ott az építkezések is a bérlek terhevé váltak, és azoktól a bérletből elmozdított egyszerűen megfosztotta őket. Ennek természetes folyománya volt az, hogy az épületek nyomora jó képet adott a tényleges nyomorról. Wyndham találóan mondja, hogy oly lakásokat látott Írlandban, amelyek szegényre váltak volna a délafrikai kaffiroknak, és én magam is láttam Kerryben nem egy oly lakást, amihez képest egyáltalában nem nagy nyomoruságot jelez egy máramarosi hegyvidéki kunyhó. A legkisebb bérlek itt is úgy segített magán, mint nálunk: elmegy nyári munkára Angliába, szerez annyit, amennyivel élél télen; neki háza és bérlete csak arra való, hogy legyen valahol névleges otthona. A nagyobb baj a nagyobb bérleknél van, ahol ez a javítás mód már nem fordulhat elő.

Az 1870-iki Gladstone-féle első törvényt egy óriás agitáció előzte meg. A három „F” követelménye: Fair rent, Free sale, Fixity of tenure (méltányos bérösszeg, szabad eladás és nyugalmas bérleti idő), ezen törvény által még nem valósított meg. Egyszerűen szentesített és egész Írlandra kiterjesztett az úgynevezett ulsteri szokás, amelynek értelmében a bérlek csak a bér nem fizetése miatt lökethetett ki; továbbá minden létező javításra nézve felállította ez a törvény azt az elővételemet, hogy az a bérlek, s ezért őt kárpótlás illeti. De ezen törvényben foglaltattak egyszerűen azon híres, Bright által javasolt szakaszok is, amelyeknek értelmében az államkincstár feljogosított, hogy 35 év alatt fizetendő 5%-os annuitások mellett birtok vevő bérlekeknek a vételár két harmadát előlegezze. Voltaképpen ezen szakaszok már korábban, 1869-ben felvették az Irish Church Actba, amely a megszüntetett írlandi egyház vagyonát ugyanilyen feltételek mellett (a vételárnak csak egy negyedét kellett lefizetni) a bérlekeknek adta át, s tényleg 5000 bérlek élt is ez alkalommal. Ezen szakaszok is Bright

által hozattak be s így a vételi eszmének ő volt az eredeti szerzője. Meg kell jegyezni azt is, hogy a parasztbirtokosság eszméje már korábban ajánlatott Írlandra nézve úgy a parlamentben, mint azon kívül többek közt John Stuart Mill által nyomtatékosan.

Hogy az 1870-iki törvény nem volt ki-elégítő, előre látható volt. Folytonosan nőtt a zavar, egyik módosítás, egyik bizottság a másikat érte. Végre a Shaw Lefevre elnöklése alatt üléselő bizottság javaslatára az 1878. és 1879. válságok évek nyomása alatt jött létre ugyancsak Gladstone alatt az 1881-iki törvény. Merő újítás ez az agrárpolitika terén. Ez a törvény teremtette meg a kettős birtoklást. Tudniillik ezen törvény törvényszékeket állított fel, amelyekhez a bérösszeg méltányos megállapítása végett akár a tulajdonos akár a bérlek fordulhatott minden 15 évben. E törvényszékek biztosították egyúttal a bérletidő állandóságát s a bérlek azon jogát, hogy a tulajdonos engedélye nélkül is átruházhassák a bérletet eladás útján. Tehát biztosította mindazt, amit a bérlek követeltek. E mellett a vételáraknál a bérlek által leteendő összeget egy harmadról egy negyedre szállította le, a visszafizetési időt pedig 35 évről 49 évre terjesztette ki, e célra öt millió font sterlinget szavazván meg.

Ezen törvény eredménye sem felelt meg a várakozásnak. Joggal utalhatott rá Wyndham, hogy az eredmény általános perlekedés és rossz érzés lett. A földbirtokosok és bérlek egyaránt elégedetlenek voltak. A bérösszegek átlag 20—25%-al leszállítottak, de a bérlek itt is elnyomásra panaszkodtak, a földbirtokosok pedig tényleg szenvedtek, emellett összes tekintélyök és befolyások elveszett. A bérlek a dolog természete szerint nem igyekeztek javítani a birtokot, félve attól, hogy a bíróság fellebb rugtatja a bérösszeget, s így az elégedetlenség és elhanyagolás folyton nagyobb és nagyobb lett; semmi sem természetesebb tehát, hogy a következő törvényhozások már mind azon irány felé fordultak, a mely a Brig-féle szakaszokban van jelezve, hogy t. i. könnyebbé tegyék a bérlekek a föld megvásárlását.

(Vége következik.)

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

Háztartás.

+ **A késői kelkáposzta.** Ha késő ősszel vagy télen akarjuk friss kelkáposztával ellátni a konyhát, akkor a magot június közepe táján kell elvetni kertünkbe valamely fél árnyasabb helyén előre felporhanyított s trágyázott magágyásba. A mag hamar szokott ilyenkor kikelni, csak ritkán kell vetni, hogy sűrűn ne keljen, vagyis hogy a plánták erőteljesen fejlődhessenek, mert csakis ilyenek fejlődnek a kiplántálás után is jól. Az állandó helyre való kiplántálás idejére, tehát úgy július eleje táján, már mindig vannak olyan üres ágyások, amelyekről a korai zöldségfélék lekerültek; az ilyen ágyásokat tehát újlag felássuk, szükség esetén megtrágyázzuk s kiültetjük 35—40 cm. sor és növény távolságra a kelkáposzta plántákat. Nagyon célirányos, ha zsinor mellett 5—6 cm. mély barázdát húzunk s ebbe plántálunk, hogy ilyenformán az öntözés alkalmával a víz széjjel ne folyhasson, amennyiben ilyenkor állandó nedvességre van szükségük

Oberurseli Mótorgyár Részvénytársaság, Oberursel

MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

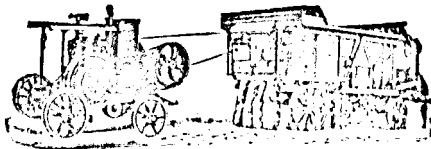
Iroda és mintaraktár: Bécs, VII., Lindengasse 7.

1077.

LEGJOBB ÉS LEG-
OLCSÓBB HAJTÓERŐ

a „GNOM” benzín-petrolin-motor-mozgony.

3000-nél több üzemb. — Könnyen kezelhető.
Villanyos gyújtással. — Okl. gépész felesleges.

Motor-Loconobile.

Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás
ingyen és bérmentve.

Magyar levelezés.

Magyar levelezés.

a fiatal növényeknek. Lehet a nedvességet úgy is állandósítani, ha az egész ágyást apró pórtárgyával vékonyan beborítjuk, ilyenformán a talaj felülete sem cserepesedik meg. A további munkálatok a naponkénti öntözésből. Őszig 2—3-szori kapálásból, s gyomirtásból áll. Nyár végén pedig feltöltögetjük a növényeket. Tudvalevő dolog, hogy a kelkáposzta nem fagy meg egykönnyen, sőt ha egy kis dér éri, még izletesebbé válik, ezért a kiszedéssel nem kell sietni, tapasztalásból tudjuk, hogy például tavaly november 10-én szedett kelkáposzta február közepéig tartott el jó és friss állapotban. Ügyelni kell azonban a kiszedésnél, hogy az száraz időben történjék, a gyökerestől kiszedett s már fejesedésnek indult növényeket kertünk valamely északtól védett szárazabb helyén, ásonyom mélységű árokba rakjuk *fejfel lefelé* úgy, hogy a gyökerek kiálljanak a földből. Ha egy árok megtelt, ráhúzzuk a porhanyós földet s így hagyjuk, míg nagyobb fagyok be nem következnek, amikor is az egészet törekkel, falombbal vagy ily félével jó vastagon beborítjuk. Ilyenformán igen jól telelhető a kelkáposzta és szedhető még télben is anélkül, hogy a hideg megárhathatna neki, csak mint fönnebb is megjegyeztük — száraz időben kell elvermeini, mert csakis a nedvesség árthat neki. Cs. Gy.

+ **A viasz-virág.** Igen szépen virágzó s szobában is igen jól tenyésző folyondár-növény a viasz-virág, *Hoya Carnosa*, amely növényt a kertészetekben is azért kedvelnek leginkább, mert a tenyésztési tényezők iránt nem támaszt nagyobb igényt, hamar növekedik, üveg házakban falak, oszlopok befuttatására, díszítésére igen jól használható s ami a fő, dúsán virágzik. Növénytanilag a *Krepin-félék*, *Asclepiadeae* (innen a sokszor használt *Asclepias* elnevezés is) családjába tartozik. Sűrű, majdnem húsos gyökérzetű, kúszó természetű s legtöbbször légi kapaszkodó gyökérzetű ellátott hajtásain átellenesen vannak elhelyezve a levelek, amelyek vastag, bőrszerű, sima felületű s hosszas ép szélűek szoktak lenni. A virágzat a levelek hónaljából rövid, vastagabb száron ernyő alakban áll, bimbó korában fedelezen, nyitva, kelyhe és pártája szabályos öthasábú, csillag alakú. Színe fehéres, közepén carmin, illata majdnem *heliotrop*hoz hasonló, erős, úgyszólván bódít, különösen ha több van egyszerre jelen; virágzási ideje tavasztól őszig tart. Szaporítása dugványozás útján eszközölhető nyár elején olyan formán, hogy éves hajtásait két ízület hosszúra vágjuk s homokos, könnyű földdel telt nagyobb virágcserepekbe 8—10-ével duggatjuk. A szoba ablakába vagy más hasonló helyen elhelyezett dugványokat mérsékelt öntözésben kell részesíteni, minek folytán azok 3 hét múlva meggyökeresednek. A meggyökeresedés jele az, ha a levelek hónaljából újabb levelek, hajtások törnek elő, mi ha bekövetkezik, egyenként apróbb cserepekbe s most már valamivel nehezebb (csuport) földbe ültetjük s melléjük rövid karócskákat szúrunk, hogy ki ne düljenek. A viasz-virág csak minden második évben kívánja az átültetést fokozatosan a növekedéshez mérten nagyobb és nagyobb cserepekbe; ugyancsak kívánatos a hajtásokat is időről-időre hosszabb karókhöz kötöztetni, hogy azok arányosan növekedhessenek. Télen a meleg, de világos helyet s mérsékelt öntözést kívánja; nyáron a forró nap ellen kissé védett helyet, bőséges öntözést és permetezést igényli. Hideg és a kőszén- vagy fa-füst iránt igen érzékeny a viaszvirág s időnkint a leveleket a portól is tisztítani kell. Egyéb ellensége alig van s jó kezelés mellett már a második évben kezd virágzani. Csérer Gyula.

IRODALMI SZEMLE.

Könyvismertetés.

„A magyar-óvári m. kir. gazdasági akadémia gazdaságának leírása és üzemterve.”
Kidolgozta: *Suschka Rikárd* intéző. Magyar-

Óvár, 1903. Földmivelésünk gondos vezetője, dr. Darányi Ignác miniszter mindenre kiterjedő gondosságának újabb jelét adta, amidőn a mezőgazdasági szakoktatási intézményekkel kapcsolatos gazdaságok üzemtervének kiadását elrendelte, mely sorozatnak első füzetét az imént hagyta el a sajtót, a többi füzetek pedig a gazdasági tanintézetek és a földmiveléskolák gazdaságainak üzemtervét fogják tartalmazni.

Ezen füzet az 1850-ben keletkezett akadémiai gazdaság fokozatos fejlődésén és részletes leírásán kívül, ennek üzemrendezését, felszerelését és az abban eddig elért üzemi és üzleti eredményeket tárja elénk.

Részletes áttekintést nyújt az eddig elért természet-eredmények s azok ingadozásairól. a szántóföldnek mikénti fölhasználásáról, a tehenészetnél 1876. óta elért tejhozam és ennek mikénti értékesítéséről, a sertésenyésztés jövedelmi eredményeiről és a követett trágyázási rendszerről.

Az üzemi kellekek címe alatt a cselédek járandósága és a kézimunka szükséglet tárgyalatik; azonkívül a gazdaságban fekvő összes tőkeértékek részletesen vannak itt kimutatva. A befejező részben pedig a követett gazdasági rendszernél elért jövedelmi eredmények tárgyalatnak, amelyekből kitűnik, hogy a 2628 kat. holdnyi tulajdonbirtokon 9717 K., illetve holdankint 37 K. tiszta jövedelem értett el, ami a 279296 K.-val kimutatott tőkeérték 3.5%-ának felel meg.

A füzet tartalmának ezen rövidismertetéséből kitűnik, hogy a miniszter úr ezen intézkedésének célja első sorban az, hogy ezen kiadványokkal a gazdasági szakoktatás szolgálatában álló gazdaságok kezelési rendszerébe s az ezen rendszeréknél elért üzemi és üzleti eredményekbe minél tüzetesebb betekintést nyújtson, amire különösen az illető gazdasággal kapcsolatos intézet hallgatóinak van nagy szükségük, mert éppen a jelenlegi viszonyok között korántsem elegendő, ha a fiatal nemzedék gazdasági kiképzésénél csupán a technikai ismeretek elsajátítására szorítkoznak, hanem épp oly fontos, hogy benne az *üzleti érzék* is kifejlesztessék, hiszen a mezei gazdálkodásnak nemcsak a termelés a célja, hanem egyúttal a jövedelemszerzés is, sőt a termelés tulajdonképpen csak eszköz megfelelő jövedelem elérésére.

Az üzleti érzék kifejlesztésére pedig mi sem alkalmasabb, mintha egy bizonyos gazdaságban, különböző években és különböző üzemágaknál elért termelési és jövedelmi eredményeket összevethetjük s azokból azt az irányt úgyszólván számszerűleg levezethetjük, amelyet minden egyes üzemágnál megfelelő jövedelem biztosítása végett követnünk kell.

Az ezen levezetésekhez szükséges alapadatokat pedig éppen a gazdaság tüzetes leírásával kapcsolatos üzemtervek kell, hogy szolgáltatassák s így bizvást reméljük, hogy a miniszter úr ezen intézkedése a mezőgazdasági szakoktatásnak helyes üzleti irányban való fejlesztéséhez nagy mértékben hozzá fog járulni.

Ezen üzemtervek közrebocsátásával azonban egy más cél is elértik, az t. i., hogy az azokban foglalt üzemberendezési és üzemstatistikai adatoknak úgy gazdaközönségünk, mint szakirodalmunk is hasznát veheti, az előbbi pedig meggyőződést szerezhet arról is, hogy ezen gazdaságok kezelése korunk kívánalmainak megfelel-e, mi tekintetben azonban mindig szemelőtt tartandó, hogy ezen szakoktatási gazdaságok kivételes helyzetben vannak, amennyiben éppen a szakoktatás céljából oly üzemágakat is felkarolni s oly felszereléseket igénybe venni kénytelenek, amelyek a jövedelemre békítőlag hatnak, ezeknél tehát az elért jövedelem nem főkritériuma a gazdálkodás okszerűségének.

Ugy véljük tehát, hogy földmivelésügyi miniszterünk ezen a hor követelményeinek megfelelő intézkedésével nemcsak a szakoktatást igénybevevő gazdanemzedéket, hanem

gazdaközönségünket is nagy hála kötelezte s minthogy a szóban forgó füzet első sorban az érdekelt hallgatóságnak van szánva és ezen okból a könyvpiacra nem is kerül, mellékesen megjegyezzük, hogy az iránta esetleg érdeklődők ezt alulirotnál, mint aki ezen füzetek sajtó alá rendezésével lett megbízva, díjmentesen megszerezhetik.

Hensch Árpád,
akadémiai rendes tanár.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Az ideai termés.

— A vetések állása és a mezőgazdasági állapot 1903. évi június 10-én, a földmivelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítoktól beérkezett jelentések alapján. —

Június hó első harmadában országszerte esős és itt-ott zivatarral és jégesővel párosult viharos időjárás volt napirenden. Végre az eddig érzékeny hűvös éjszakák is enyhébbekké lettek és bár néhol még mindig panaszokat lehetett hallani a lehülések miatt, az időjárás az előző lefolyt időszakhoz képest javult és természetesen a vegetációra nézve szintén kedvezőbbé vált. Csapadéokban csak kivételesen van hiány, sőt némely részen már kelleténél több is az eső, úgyannyira, hogy a túlnedvesség miatt néhol minden külső gazdasági munka szünetel és itt-ott a lekaszált és renden fekvő takarmányfélék is romlanak. Ártalmára van a sok eső a még különben sem eléggé fejlődött tengerinek, a melyet a gazdák nem birtak mindenütt megkapálni a túlnedvesség miatt, különösen az Alföld esőjárta vidékein. Használt a sok eső a kerti növényeknek és palántaféléknek, valamint a sarj-takarmányféléknek, továbbá a burgonya és répának és végül a szőlő és gyümölcsnek.

A gyakori esőzésekkel, sajnos, a ködök sem maradtak el, sőt néhol zivatarral párosult jégesők is jártak. Nem volt hiány nagyobb záporosókban és itt ott viharokban sem. Jégesőt jelentettek: Fogaras (felhőszakadással), Maros-Torda és Hunyad (felhőszakadással) vármegyékben.

A viharos szél és záporok az őszi és részben a tavaszi vetéseket itt-ott megkavarták és bár az idén kevés a buja vetés, ennek dacára egyes helyeken sok a megdőlt és szórványosan az összekuszált vetés is. Ez utóbbiakban természetesen a kalász és szemfejlődés sem olyan normális, mint a különben elég ritka, de többnyire szép kalászt hajtott álló vetésekben.

Sajnos, a *rozsa* az idén ismét igen gyakori, sőt néhol *porüszög* is mutatkozik. A rozsa különösen azokon a vidékeken lépett fel és pedig eléggé nagy mértékben, ahol a szárazság a búzát és részben a tavasziakat is fejlődésében hosszabb ideig visszatartotta. Igaz, hogy a rozsa eddig még inkább csak a búza levézetén mutatkozott s csak legújában észlelik azt, hogy néhol már a szárra terjedt. Ennek folytán jogosult az aggodalom, hogy ha a baj még tovább terjed, és különösen ha a rozsa a kalászkokra is átmegy, jelentékenyebb károkat fog okozhatni. Mindennek dacára — legalább ezidőszertint — általában azt lehet mondani, hogy *bárha ez idén szemben kevesebb, szalmában pedig jóval kevesebb hozamra van kilátás*, mint amennyi a múlt évben volt, mindamelllett a *gabonafélék*, úgy az őszi, valamint a tavasziak is általában *közepes termést ígérnek*.

A gazdasági tudósítók június hó 10-iki jelentései szerint a *várható búzatermés kat. holdanként országos átlagban mintegy 670 métermázsra, az összes reménybeli termés megközelítőleg 388 millió métermázsra*, ennélfogva az idén még mindig türethető búzatermésre van kilátás. A múlt évben, a végleges adatok szerint, termett összesen 465 millió métermázsra. Aránylag véve legjobbak a terméskilátások az Alföldön és részben a Duna jobb partjának némely részeiben. Kat. holdanként 670 métermázsra és ezen felüli eredmény mutatkozik a következő erdélyi vármegyékben: Brassó, Csik, Háromszék, Kis-Küküllő és Széchenyi vármegyékben. Kat. holdanként 6—6 métermázsra termést várnak: Alsó-Fehér, Fogaras, Maros-Torda, Nagy-Küküllő és Torda Aranyos vármegyékben és végül kat. holdanként 6 métermázsán aluli termést remélnék: Beszterce-Naszód, Hunyad, Kolozs, Szol-

nok-Doboka és Udvarhely vármegyékben. Az őszi búza szalmája többnyire kicsiny lesz, mert a vetések is nagyobbára alacsonyok.

Az őszi rozs és kétszeres fejlődésének sem használt a ködös és záporos időjárás, helyenkint ugyanis panaszkodnak a kalászokban mutatkozó hibák miatt, különben az ország túlnyomó részében szépen és erőteljesen fejlődött kalászok vannak és minthogy a szemfejlődés is többnyire normális, sőt néhol már zsendül is a rozs, ennél fogva a várható termés kilátások országos átlagban ma is közepesek. A rozs szalmája többnyire elég magas, sőt néhol a normálisnál is magasabb, csak hogy néhol ez is nagyon gazos és különösen ott, ahol ritka a rozs.

Remélni lehet az idei vetésekből mintegy 604 métermázsza termést, vagyis főbb eredményében mintegy 117 millió métermázsát. A múlt évben termelt összesen 1360 millió métermázsza. Kat. holdanként 6 métermázsán felüli eredmény várható: Alsó-Fehér, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Kis-Küküllő, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Szeben és Udvarhely vármegyékben; hat. holdanként 5—6 métermázsza termést remélnék: Beszterce-Naszód, Hunyad, Kolozs, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyos vármegyékben.

Az őszi árpa már kalászat mindenütt kitolta és nagyobbára elvirágzott; a várható termés közepes.

A tavaszi árpa kalászol, virágozni kezd, sokat javult, bár az utóbbi időben a gaz néhol erősen felverte magát a vetések között; itt ott a rozsda az árpában is fellépett, néhol a rovarok is károsítják, mindazonáltal kielégítően fejlődik és közepes termésre nyújt kilátást. Az erősebb vetések a záporoktól és vihartól néhol megdőltek.

Az árpából kat. holdanként és országos átlagban remélhető mintegy 656 métermázsza termés, ennél fogva a valószínű termés kilátás közel 12 millió métermázsza. A múlt évben végleges becsléssel termelt 1357 millió métermázsza.

656 métermázsza és ezen felüli termésre van kilátás: Alsó-Fehér, Csik és Udvarhely vármegyékben; kat. holdanként 60—656 mm termésre van kilátás: Brassó, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Kis-Küküllő, Szeben és Torda-Aranyos vármegyékben; végül kat. holdanként 6 mmázsán aluli termésre van remény: Beszterce-Naszód, Kolozs és Szolnok-Doboka vármegyékben.

A zab szintén elég sokat gyarapodott a nedves időjárás hatása alatt, bár szórványosan még most is sárgás színű és néhol tulságosan gazos, átlagban azonban közepesen áll; igen sok a vadrepce, főképp az ország déli és keleti felében.

A gazdasági tudósítók jelentései alapján kat. holdanként és országosan várható termés 620 métermázsára becsülhető és így az összes remélhető termés 1079 millió métermázsza. A múlt évben termelt végleges becsléssel 1202 millió métermázsza.

Kat. holdanként 620 métermázsza és részben azon felüli termésre van kilátás: Brassó, Esik, Háromszék, Kis-Küküllő, Maros-Torda és Szeben vármegyékben. Kat. holdanként 5—620 métermázsza termést remélnék: Alsó-Fehér, Beszterce-Naszód, Fogaras, Hunyad, Kolozs, Nagy-Küküllő, Torda-Aranyos és Udvarhely vármegyékben. Végül kat. holdanként 5 métermázsán aluli termésre van kilátás Szolnok-Doboka vármegyében.

Az őszi repcét nagyobbára már országszerte learatták, rendkívül különböző, de többnyire gyenge eredménnyel.

A kukorica egyrészt a szükségessé vált újratetés, másrészt a kedvezőtlen időjárás következtében még nem érte el azt a fejlődési fokot, amely az évszak előhaladásának megfelelő; többnyire alacsony. Első kapálását nagy részben bevégezték, néhol pedig töltögetését is megkezdték; helyenkint azonban a sok eső miatt még kapáláshoz sem foghattak; gazos.

A burgonya fejlődése általában szépen halad előre és a május második felében előfordult dér káros hatását túlnyomó részben kiheverte. A korai fajta virágzik és gumói elvéve fogyasztásra kerülnek.

A kapálás és részben már a töltögetés bevégeztetett, illetőleg még folyamatban van.

A kerti vetemények és káposztafélék az or-

szág azon tájain, ahol kielégítő esőben részesültek, jól gyarapodnak, de több meletet kívánnak, helyenkint a gyomok nagy mérvben ellepték.

A komló általában jól fejlődik és karójjára jól felfutott.

A kender és len többnyire elég sűrűn keltek és kielégítően fejlődnek.

Mesterséges takarmányfélék. Az első kaszálás lucernából és lóheréből az erdélyi vármegyék kivételével gyenge termést adott és utóbb több helyütt ez is rendben azott. Az egerek és dér által okozott kárt a herefélék még nem hozták helyre. A második hajtás szépen növekszik. A zabos búkány többnyire jól fejlődött, míg a csalamádé helyenkint ritka.

A rétek anyafütermése a szárba hajtott füvek ritka állása miatt a legtöbb vidéken gyengének ígérkezik.

A legelő az utóbbi esőkre elég szépen felüdült.

A szőlő részint még a tél folyamán szenvedett kár, továbbá az utófagyok és dér miatt aligha adhat közepesnél jobb termést.

Gyümölcs. A tavaszi fagyok miatt több vidéken csak almából és körtéből várnak helyenkint jó és pedig a Királyhágón tul csak gyenge termést. A dió közepes, a szilva itt-ott szintén közepes termést ígér. Cseresznye és meggy az ország némely részében meglehetősen termést adott, itt-ott kajszinbarack is mutatkozik.

*

— **Elvi jelentőségű határozatok.** 1. A megrendelések gyűjtéséről szóló törvény végrehajtási rendeletének 6. §-a szempontjából „kisbirtokosok” alatt értendők azon mezőgazdák, a kiknek (tulajdonos, bérlő, hasznélvező) gazdasága a 100 kataszter holdat meg nem haladja. (Keresk. m. 77862/903 sz.) 2. A kerteszet nem tartozik az ipartörvény rendelkezései alá. (Keresk. m. 9544/900 sz.) 3. „Szőlőcsösznek gazdája ellen hátralékos bére iránt indított ügyének elbírálása, habár a vármegyei szabályrendeletben nem cselődnek, hanem szegődményesnek van minősítve, a közgazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.” (Minisztertanács 1902. évi szeptember 13-án hozott határozata.)

— **A gümőkór ellen való védekezés.** Darányi földmívelésügyi miniszter elrendelte, hogy az állami uradalmakban a Behring-féle eljárás beható tanulmány tárgyává tétessék és a szarvasmarhák tüdőgümőkórja ellen való védekezésére vonatkozó kutatások és kísérletek végeztessenek

— **Tenyészállatdíjazás Marosvásárhelyt.** A Marostordamegyei Gazdasági Egylet e hó 14-én tartotta meg rendes évenkénti szarvasmarha díjazását. Nincs módunkban, hogy az előző évekkel összehasonlitsuk az ideinek sikerét, de tekintve a megyei gazdák részvételének mérsékelt arányait és hallva a tavaly is jelenvoltak véleményét, azt hisszük, hogy az eredmény az eddigiekénél gyengébb. A felhajtott magyar-erdélyi fajta állomány nem nyújtott többet és szebbet, mint valamely nagyobb hetivásár anyaga. Azt hisszük, hogy a csekély eredmény oka első sorban a megyebeli tenyésztők érdeklődésének hiányából ered.

— **Magyarország múlt évi lótenyésztése.** Az állami méntelepekből kihelyezett 3100 ménnek 57.814 ivadéka lett. A köztenyésztésre jogosított ménnek után a szaporodás 45.800 csikó; a magánménesekből évente 5000 kerül eladásra, így az ország tavalyi lószaporulata meghaladja a százezer darabot, melyből elhullást s a tenyésztési szükségletet leszámítva, 75.000 darabra tehetjük az eladásra kerülő lovak számát, mely körülmény fényesen igazolja hazánk lótenyésztésének közgazdasági jelentőségét.

— **Szövetkezetek és gazdakörök kongresszusa.** A Magyar Gazdaszövetség ez évi nagygyűlését f. hó 17-én délelőtt tartotta a Köztelek nagytermében, mely alkalommal az alapszabályszerű tárgyakon kívül 1. *Széchenyi* Imre gróf előadást tart a szövetkezeti tanácsról. 2. *Bulay* Barna az uzsorás szövetkezetekről. 3.

Mérey Lajos az új polgári perrendtartás 34. szakaszáról. D. u. volt a *Hangya* kötelékébe tartozó fogyasztási szövetkezetek kongresszusa a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Visszapillantás 1902-re, előadó: *Balogh* Elemér. 3. Élelmi cikkek szövetkezeti értékesítése, előadó: *Szilassy* Zoltán. 4. Szövetkezeti biztosítás, előadó: *Altenburger* Gyula. A kongresszusok vidéki tagjainak a kereskedelmi miniszter kedvezményes utazást biztosított.

— **A szövetkezeti gabonaraktárak terjedése.** Az Országos Központi Hitelszövetkezet égisze alatt a közel jövőben tíz új szövetkezeti magtár kezd meg működését. Ezek: a marosújvári, földéaki, torontál-szécsányi, a végvári, a szapárfalvi, a mászlaki, a nagysármási, az écskai, a törökszentmiklósi és a mezőtárkányi. A magtárszövetkezetek terjedésének nagy akadályá volt eddig a pénzhiány. Ezen a földmívelésügyi miniszter segített, aki mind egyik magtárnak 8000—8000 korona építkezési állami segítséget utalványozott. Az épülőfélben lévő szövetkezeti gabonaraktárakon kívül még négy helyen van ilyen keletkezőben. Legtöbb földadat vár e szövetkezetek közt a törökszentmiklósi, amely az alföldi gabonakereskedelem egyik gócpontján a szomszédos községek bevonásával több százezer métermázsza befogadására berendezve, legközelebb megkezdte működését.

— **Sörárpa-kiállítás.** A londoni Agricultural Hall ezidei serfözdei kiállításán pályadíjat tűznek ki legjobb sörárpákra Londoni főkonzulátusunk ajánlja, hogy természetünk magyar sörárpát állítsanak ki, mert a kiállítás igazgatósága kiválóan érdeklődik a mi árpánk iránt. A különféle sörárpafajták keresését lehetőleg kerülni kell.

— **Ékék Egyiptomba.** *Alexandriai* konzulátusunk jelentése szerint a kereslet ott európai ékék után mindinkább emelkedik, noha egyelőre olyanok csak a nagyobb uradalmakban használatnak. Egyiptomban a mély szántást kerülik, mivel nagyon gyakran sós talajra bukkannak. Az alkalmazandó ékének egyszerű szerkezetűnek és könnyen kezelhetőnek kell lennie, mivel a szántást arabs munkások végzik, kik komplikáltabb mezőgazdasági eszközökkel nem tudnak banni. Különösen kedvelik ott az amerikai ékéket, melyeknek az az előnye, hogy minden egyes része könnyen pótolható.

— **Munkáspénztár.** A mezőgazdasági cselédek és munkások segítőpénztárának központi igazgatósága a napokban terjesztette a földm. miniszter elé a gazdasági munkások segítőpénztáráról szóló múlt évi jelentését. A pénztárnak a múlt év végéig 44,945 tagja volt, ezek sorában 15,000 nyugdíjas tag. A gazdasági cselédek után 120 filléres munkaadói hozzájárulás címén 434,263 korona folyt be és 351,940 gazdasági cseléd élvezte a pénztár által nyújtott baleset-biztosítás kedvezményét. A pénztár a múlt évben 2370 esetben nyújtott baleseti segítséget és pedig összesen 140,723 koronát. A pénztár ez év végén 1.201,951 korona összeggel rendelkezett. Az 1903. évben — az eddigi adatok szerint még nagyobb föllendülés mutatkozik. Naponta átlagosan 200 tag jelentkezik az ország minden részéből.

— **Az „Oberurseli mótorgyár részv. l.” Gnom mótorgyári** a folyó hó 11—18-ig *Egerben* (Csehország) tartott gazdasági kiállításon nagy aranyéremmel lettek kitüntetve.

— **Mikrosol fertőtlenítő szer gazdasági üzemek részére.** Gazdasági körök kivétel nélkül kedvező véleményt igazolják, hogy Lutz Ede és Társa pozsonyi festékgyárosok által előállított Mikrosol tejgazdaságokban, szeszgyárakban, pincelhelyiségekben, lakóházakban, istállóban stb. az oly kellemetlen penész- és gombaképződések, felmúlás, fagombák és dohos levegő megszüntetésére rendkívül hatásosnak bizonyult. Mikrosol penészképződések ellen való erős hatásánál fogva, az ezek okozta nedvességet is elvontatja. — Tehát elég alkalom kínálkozik ezen a valódi szükségletnek megfelelő gyártmány alkalmazására, amellyel is inkább, mivel feldolgozása nagyon egyszerű. Egyébként mindenkinél szívesen szolgálnak bővebb felvilágosítással a Mikrosol egyedi előállítását Lutz Ede és Társa, festékgyárosok, Pozsony. (103.) II.)

NÉPBANK RESZVENYTÁRSASÁG KOLOZSVARTT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközéps-utca) 37. sz. alatt (Körbül-házi) olesó jelzőleg és váltókönyveket nyújt és **BETETRE 5 SZÁZALEK KAMATOT AD.**

Piaci és vásári ártudósítások.

(A beküldött különtudósítások nyomán összeállította: az Erdélyi Kereskedelmi Társaság.)

Budapesti vágómarhavásár, június hó 18. Felhajtás: Vágómarhák: Magyar ökör 1260 drb, magyar tehén 617 drb, növendékmarha 32 drb, szerbiai ökör 1018 drb, szerbiai tehén 121 drb, bivaly 124 dr, bika 147 drb, összesen 3319 drb. Gazdasági marhák: Igás és hizalni való ökör 42 darab, fejős tehén 135 drb, igás bivaly — drb. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 66 K.-tól 70 K.-ig, kivételesen — K. métermázsánként, közép minőség 56 K.-tól 64 K.-ig, silányabb minőség 50 K.-tól 54 K.-ig, magyar legelő marha jobb minőség 56 K.-tól 64 K.-ig, silányabb minőségű 48 K.-tól 54 K.-ig, tarka hizott ökör, legjobb minőségű 68 K.-tól 78 koronáig, kivételesen — K., középminőség 58 koronától 66 K.-ig, silányabb minőség 52 K.-tól 56 K.-ig, szerb ökör, legjobb minőségű 56 K.-tól 69 K.-ig, kivételesen 70 K., silányabb minőségű 46 K.-tól 54 K.-ig, bika jobb minőségű 60 K.-tól 74 K.-ig, kivételesen — K., silányabb minőség 50 K.-tól 58 K.-ig, bivaly 40 K.-tól 50 K.-ig, kivételesen — K.-ig, magyar tehén 42 K.-tól 60 K.-ig, tarka tehén 48 K.-tól 68 K.-ig, kivételesen 76 K., Igás ökör első rendű 64 K.-tól 70 K.-ig, kivételesen 680 K.-tól 800 K.-ig, középminőségű 58 K., kivételesen 620 K.-ig. Fejős tehén: keresztezett színes 200 K.-tól 280 K.-ig, bonyhádi faj 250 K.-tól 340 K.-ig élő súlyban, métermázsánként.

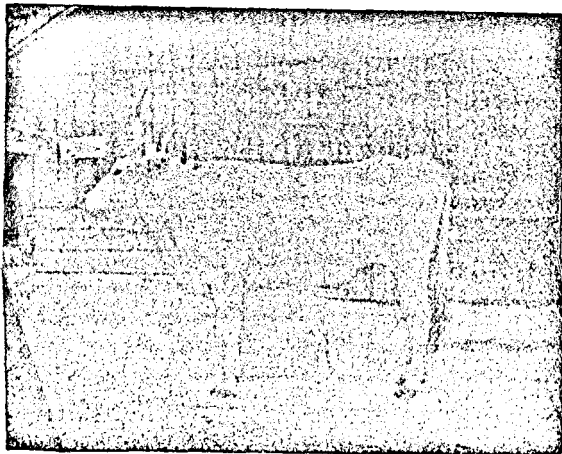
Vágómarhából a felhajtás ismét 400 darabbal nagyobb volt, a többlet jobbra legelőmarhából állott, miáltal elsőrendű minőségek élénk irányzat mellett a multkori árakat megtartották, ellenben gyengébb, közepes minőségek métermázsánként 1—2 koronával olcsóbbak voltak. A csekély számmal felhajtott jármos ökrök elkelték; a fejőstehén-üzlet változatlan maradt.

Budapesti szurómarhavásár, június 18. Felhajtattott: 1103 drb. élő borju, — drb. leölt borju, 32 drb. növendékmarha, — drb. élő bárány, — drb. leölt bárány. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjukért 76—90 fillérig, kivételesen 96 fillérig, középminőségű élőborjukért 64—74 fillérig, leölt borjukért — fillérig, rugott borjukért 48—60 fillérig, növendékmarháért 51—66 fillérig kg.-ként (levónás nélkül). Élő bárányokért — koronáig, leölt bárányokért — koronáig páronként. Az irányzat változatlanul lanya, néhány száz darab eladatlanul maradt.

SZERKESZTŐI UZENETEK.

H. R. Kalona. Föltétlenül biztosan ható szer se a földi bolha, se az orrmányos bogarak irtására nem ösmeretes még.

Földi bolha ellen legújabb kísérlet szerint bevált a következő keverék:

Eladó

K.-Széplakon vasuti állomás és posta Bonyha 10 drb két és 15 drb egy éves, szürke, igen fejlett szép testű ökrörborju.

Értekezni lehet Buzogány János gazdatisztal. 1159

74 rész mészpor,
24 „ ksnpor és
2 „ rovarpor. Ezzel a szerrel kétszer — 6 napi időközben permetezve — állítólag elérték azt, hogy a földibolhák teljesen kipusztultak. Thanatonnal is lehetne kísérletet tenni. Mindenesetre a legjobb, ha a m. kir. rovartani állomástól, Budapestről kér bővebb felvilágosítást.

A legizlesebb fényképek és nagyítások készülnek Ferenc és Társa műtermében Kolozsvár, Wesselényi-Miklós-u. 15. sz. alatt
Jutányos árak, pontos kiszolgálás. 1103.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánljuk
CZINK JÖZSEF műruhafestő és vegyszeti tisztító intézetét Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 25. szám alatt
1114. Műhely: Dézma-u. 5. sz.
Fiókküzet: Bánffy-Hunyadon.

Festésre és tisztításra elvállal mindennemű **foltosodott vagy szinehagyott női-, férfi- és gyermek-ruhákat,** szőnyegeket, butor-szöveteket, függönyöket, kesztyűket és bármilyen díszszel ellátott tárgyakat, melyek egészben lesznek festve és tisztítva felelősség és a legolcsóbb árak mellett. Sürgős esetben a ruhák 24 óra alatt készülnek. — Postai megbízásokat gyorsan és pontosan eszközöl.

A „SZT. ANNA“

Malátakészítmények és italok a legjobbak.

1129

Szt. Anna Malátacakes

minden egyéb liszt hozzáadása nélkül 78—80% maláta kivonatot tartalmazó malátából készül. A legjobb és legizletesebb

● **tea- és tápsütemény** ●
felnőttek és gyermekeknek, egészségesek és betegeknek. 1 nagy doboz 2 korona, 1 kis doboz 50 fillér.

Szt. Anna Maláta-Likör

a legjobb és legegészségesebb üdítő ital, kellemes ízű és zamatú, tiszta, festetlen ital. *A likörök királya.* 1 palack 2.30 kor.

Szt. Anna Malátakeserű

kitünő ízű és hatású, kiváló gyomor-erősítő, étkezés előtt 1—2 pohárral az étvágyat gerjeszti és az emésztést elősegíti. 1 palack 2.30 korona.

A Szt. Anna malátakészítményeket elsőrangú orvosi tekintélyek ajánlják.

Kizárólagosan gyártja:

a Szt. Anna Malátakészítmény Vállalat Kis-Velenczén.

Kapható Kolozsváron; **KÓNYA SÁNDOR** és **HIRSCHFELD SÁNDOR** cégeknél.

HIRMANN FERENCZ rézarugyár

Budapest, VII., Csányi-utca 9.

Készít kifogástalan szerkezetű toló és körforgó bor-szivattyukat, bor és sörcsapokat, szabadalmazott pontosan adagoló szénkéng fecskenőt, mindenféle szerkezetű permetező alkatrészt, légnymásu sörkimérő készüléket és sörszivattyút, hordózárazakat, valamint a pincegazdászathoz szükséges összes rézalkatrészeket, ugyszintén mindenféle öntvényeket stb.

Alapítva 1880.

1118.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Bajor I.
angol térf-szabó műtermében
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi Miklós-u. és Mátyás király-
tér sarkán, Hintz-ház, bejáratát Wesse-
lényi-u. felől — a legújabb minták
szerint és legjobb szövetelekből **rund-**
kívül jutányosan vállalatunk **rund-**
és díszöltönyök, valamint
sport, vadász és
gazdasági ruhák 1
1120

Magyar Jelzálog-Hitelbank
Képviselősege Kolozsvártt
(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.

4%-os és 4½%-os
Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 4-95 százaléknagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-25 százaléknagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-35 százaléknagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-65% évi törlesztéssel.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értéke és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfai adnak véleményét. (1001.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4½%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségyétevények

Restitutions Fluid
Kwizda fele Restitutions Fluid

Cs és szab. mosóvíz lovak részére.
1 liter ára 2 korona 80 fillér. — 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál elő-és uterősitőül, ficzomoknál, inak merevségénél stb., az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat. Csak a lenti védjeggyel valódi. Kapható Austr. — Magyarország valamennyi gyógyszerárában és gyógyszerkereskedésében. Főraktár: Kwizda Ferencz János kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett. Cs és kir. osztr. magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító.

1014. II

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felölös szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

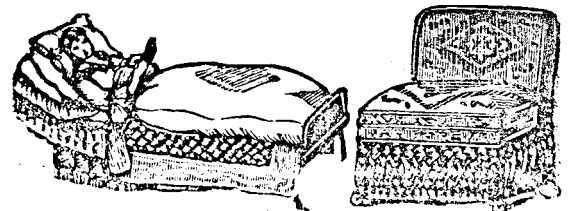
Segédzerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

A világhírű SCHÖBERL-ágy.

Magyar szabadalom 3011. szám.

Éjjel ágy.

Nappal 1 szék.

Minden háztartásban elegáns kis kanapé gyanánt szolgál és egy kémozdulattal a legtökéletesebb ruganyos matrácóságyra változtatható át a legnehezebb és legnagyobb személyek számára is, ennélfogva minden jobb családnál kedvelt, sőt nélkülözhetetlen 23 év óta sok ezer van használatban, mert a jó fekvés a szabad lélekzést előmozdítja.

A Schöberl-ágy ára a kivitelt szerint 26, 36 frt és feljebb. Szétküldés a világ Schöberl Róbert udvari szállító, minden részébe cs. és kir. szab. gyára által BUDAPESTEN, Haris-bazár. Árjegyzék kívánatra.

Övjük a t. c. közönséget Schöberl-ágyunk értődtelen utánzásaitól. 1134

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya az összes kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. Hatása éppen oly gyors, de tartósabb, mint a szuperfoszfáté. Ezen kitünő műtrágyát úgy a foszforsav, mint citromsavban oldhatóság és porfinomság szavatolása mellett pontosan és lelkiismeretesen szállítja

Kalmár Vilmos BUDAPEST,
VI., Teréz-körút 3.

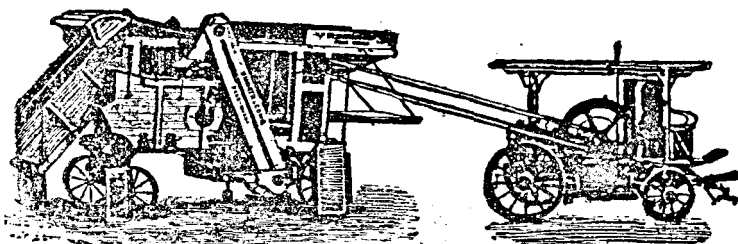
a Thomassalakgyárak, Berlin, vezérképviselője a magy. korona országainak területén. 1130

Óvakodjunk a hamisításoktól és csakis csillag

védjeggyel ellátott zsákokat vegyünk át.

Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva

DÉNES ÉS SUGÁR BUDAPEST,

V., Lipót-körút 17. szám.

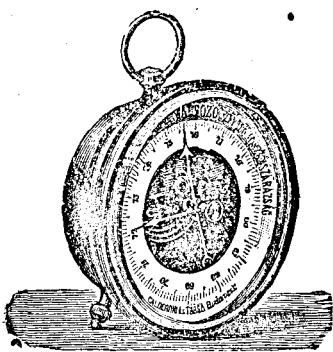
ÁLLANDÓ MOTOR-KIÁLLÍTÁS 1151

benzin-, spiritus-, petroleum- és generátorgáz-motorokban minden rendszerű

bel és külföldi gyártmányok fekvő- és álló-szerkezettel.

Locomobiljaink cseplési célokra a legalkalmasabbak és elismert legjobbak csakély súly, könnyű kezelés, állandó készenlét az üzemre benzinfogyasztás 3-5 fillér óránként és löerőnként.

Teljes malomberendezések. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Calderoni és Társa Budapest, Váci-utca 1.

Aneroid légsúlymérők, higany légsúlymérők, (Hygrométerek, nedvmérők), Lambrecht-féle polyméterek, Thermohygroscopok és időjelző készülékek (Weller-telegraph), esőmérők, maximal-minimal hőmérők, melyeken leolvasható a volt leghidegebb és legmelegebb, valamint a jelen hőfok. Zivatarjelző hőmérők, vilamos fagyjelző hőmérők, szoba hőmérők, melegágy hőmérők, kazal hőmérők, pincze hőmérők széles beosztással, keverék-hőmérők.

Burgonya-mérlegek és gabona-mérlegek, Must-, Bor- és Pálinka-mérők; hitelesített szesz-mérők, hitelesített cukor-mérők,

Alambic Salleron készülék a bor szesztartalmának meghatározására.

Földmérő műszerek, aczélmérő szalagok vaskereszten, Mérő-lánczok rectificatióval, szög-tűző korongok, szögtükrök, léptékek és rajzszerék

Tábori, vadász és színházi látcsövek, Zeiss, Busch és Goerz-féle prismás távcsövek, Szemüveg és orrcsüptetők és védőüvegek, Fényképészeti készülékek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1150

Olcsó kávé és tea

á r a k:

1 kiló	Háztartási	frt 1.20
1 "	Portorico	" 1.30
1 "	Portorico	" 1.50
1 "	Cuba (finom)	" 1.70
1 "	Cuba (legfinomabb)	" 1.90
1 "	Gyöogy (finom)	" 1.50
1 "	Mocca	" 1.40
1 "	Mocca (legfinomabb)	" 1.60
1 "	Arany Jáva	" 1.40
1 "	Arany Jáva (igen fin.)	" 1.60

Különösen ajánlom naponta frissen pörkölt kávéimat.

1 kiló	vegyes pörkölt kávé	frt 1.40
1 "	finom pörkölt	" 1.60
1 "	Cuba pörkölt	" 1.80
1 "	Cuba és mocca vegyes	" 2.-

Kávéhoz csomagolható

1/4 "	Mandarin cs. kev.	frt 1.60
1/2 "	Háztartási	" 2.40
1 csomag	törmelék	" -30

4 1) kilós postaszáknál (melyben több fajta is küldhető)
2) már vidékre is teljesen bérmentve és elvámolva küld

Balogh László

kávé- és tea-kiviteli üzlete BUDAPEST.
Főüzlet és iroda: VII., Rottenbiller-utca 12. sz.

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.
brassói gyarából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők.

Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott készségeggel megadatik. 1032.

Ullmann Ferencz Czim- és Czimerfestő.

Egyedüli erdélyrészi

Diszító műterme, Horgany- és Érc-czimitábla Öntődeje.

Kolozsvárt, Rákóczi-ut 14. sz. Telefon 471. sz.

Készít mindennemű horgany és ércöntésű felirat-táblákat, u. m. községjelző útjelző, tilalmi és egyes ajtó felirati táblákat a legjobb anyagból és kivitelben; valamint elvállal és készít: fogadtatások díszítéseit, egyleti, templomi és diszlobogókat bármily kivitelben, ugyszintén díszítési tárgyak, lobogók, czimerek stbik kölcsön is adatnak.

Vidéki rendelések azonnal intéztetnek. 1162

Birtokok eladók!

Vasme gyében 4000 holdas mintabirtok nagy-értékű élő és holt felszereléssel, emeletes úri kastélylyal, mindenestől 850.000 frt. — Baranyában 2250 hold, gyorsvonatu megállóhelytől 25 perc, 4 órányira a fővároshoz két úri kastélylyal, felszereléssel együtt 280.000 frt. — Zalában 1050 holdas ritka szép belső-séggel bíró és jó talaju birtok. — Nyitramegyében, a termékeny Nyitravölgyben 3000 hold 800.000 frt. — Győr vidékén a főváros közelében első rendű talaju birtok, a földek nyomban az urilak mellett helyben vasut, csinos urilakkal és kitünő karbani gazdasági épületekkel mindenestől 65.000 frt. — Pestme gyében 185 hold 40.000 frt. — Fehérmegyében 210 hold, holdanként 200 frt, mindkettőnél vasut helyben. — Pozsonymegyében 210 hold 38.000 frt. — Zemplénben 2350 hold 120.000 frt. — Érsekújvár közelében 106 hold 28.000 frt. — Hontme gyében vasutállomás 100 hold 18.000 frt. — Kassa városa közvetlen közelében primissima 950 holdas birtok, a vidéken a legjobb birtokok közé tartozik. — A főváros mellett 450 hold vasut helyben 100.000 frt. — Trencsénme gyében a vágvölgyben 400 hold 90.000 frt. Kisebb és nagyobb birtokok, vagy bérletek az intézetnél mindig meg-tudhatók: 1148. II.

„La Confidentia“ intézet

hatóságilag engedélyezve alapított 1877.

Budapest, VII., Garal-tér 14. (Válaszbélyeg.)

SZIVATTYUK MÉRLEGEK,

minden neme; házi, nyilvános, mezőgazdasági és ipari célokra

Legjobb gummi- és kender-tömlők.

1128 Mindenféle csövek, csapok stb.

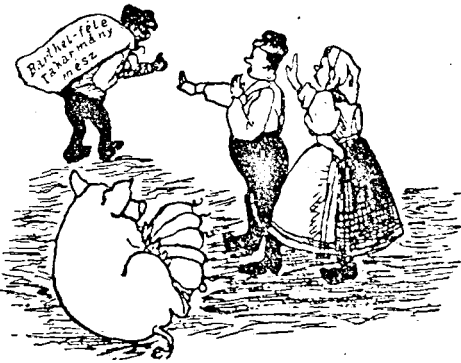
legújabb javított rendszerű ti edes futósúlyú és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek. Betéti-társaság szivattyu- és mérleggyártásra.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien,

I., Wallfischgasse 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6.

Hogyan hat Barthel takarmánymesze? Heinz és Kuncz szomszéd 2 poczkos tenyészsörtést vásárolt. E 2 sertés egy napon 5-5 szép malacot szült. Nézzük csak miképpen fejlődtek s tenyészték e malacok!

1. Heinz olvasta, hogy mily jól hat a Barthel-takarmány-mesze; de bizalmatlan volt s nem vett.

2. Kuncz ügyesebb volt, megrendelte Barthel takarmánymészét s naponként mindenik malacznak előbb félkávéskanálnyit, majd egész kávéskanálnyit adott.

3. Takarmánymész nélkül a malacok rosszul ettek, növekvésben visszamaradtak, gyakran kaptak hasmenést s 8 hét alatt kettő közülök megdöglött.

4. Kunznál fordítva állott a dolog. Sohasem voltak ilyen malaccai! És mibe került neki mindez? 10 kg. Barthel-féle takarmánymész 4 koronába!

5. 9 hónap múltán Heinzhoz jövé a mészáros, alig hogy megpillantotta a malacokat, azonnal elrohant onnan!

6. Kunznál pedig csak nevetett s azonnal megkötötték az alkut.

Tanulság! Ki gyorsan nagy és kövér disznót akar nevelni, az keverjen **Barthel-féle takarmány-meszet** a takarmányba.

**Barthel Mihály
és Társa**

5 klg. ára 2 K.
50 klg. ára 12 K.
helyett Bécsben.

Ismertetés ingyen!

Wien, X/3.
Siccardsburgg. 44.

1161

„Kristály”

gőzmosó intézet Koloszvárt,

a vasuti indóház átellenében.

Telefon szám 500.

A mai kor legújabb gépeivel felszerelve, gőz- és villanyerőre berendezve, **mos, vasal** női és férfi fehérneműeket **gyorsan**, a legszebb kivitelben, mintha csak új volna.

Vidéki megbízások legpontosabban eszközöztetnek.

Felvételi helyek: **Koloszvárt Laskai Ferencz és fia, Kossuth L.-u 7.**

Vidéken: Maros-Vásárhelyt Volster Kálmán, Gyulafehérvárt Weisz Dezső és társa, utóda, Deésen Papp Jenő, Ludason Altmán Jakab, Zilahon Gerő Antal és Társa, Beszterczén Tabovics Sámuel, Déván Szócs József kereskedők. 1107

Egy levelező lapon kérjen mutatványszámot a

„Baromfitenyésztés”

című képes hetilapból.

E szakfolyóirat felöleli a gazdasági és sportbaromfi-, éneklő és diszmadár-, galamb- és háziállat-tenyésztési kérdéseket.

A baromfitenyésztés minden ágáról közölt nagyszámú olkkeit mindig a legjelesebb tenyésztők írják.

A lap hetenként 16 oldal terjedelemmel jelenik meg s az ország minden részében el van terjedve.

Szerkeszti. Hreblayné Dedinszky Adél.

1149.

Előfizetési ára: egész évre 8 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Csömöri-út 5.

Szives tudomásul!

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy a **Deák Ferencz-utca 40. sz.** alatt levő nagy **posztó- és gyapjuszövetáru-raktárunkban** a nyári idényre a napokban **ujabban érkeztek**

férfi és női szövet-ujdonságok.

Bátorkodunk ez uton is meghívni a n. é. közönséget az **ujabban érkezett és dúsán felszerelt szövet-áru-raktárunk** megtekintésére, melyben a legdivatosabb és legfinomabb **hazai, angol és brünni** gyártmányu szövetek vannak szép minőségben és nagy választékban.

A n. é. közönség szives pártfogásáért esedezik

Moskovits Berta örökösei

Zauderer, üzletvezető.

1140.

HUBERT J. E.

pezsgőbor-pinczéi

POZSONY.

Különlegességi jegy:

GENTRY-CLUB a budapesti orsz. kaszinó pezsgője.

Kapható minden jobb vendéglőben és kávéházban.

1069.

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Petőfi-utca 7. sz., emelet.

Előre fizetendő
KIS HIRDETESEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm, vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona, mely évnegyedenkint, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

Különlék.

Körültekintés

a baromfitenyésztés összes ágai.

Irta: Dr. RODICZKY JENŐ.

Megrendelhető a szerzőnél Budapesten, V., Klo-tild-utca 22. sz. 2 korona 20 fillér előleges beküldésével vagy p. utánvétellel. 1155.

Magasabb képzettségű gazdasági

főtiszt,

50 éves (2 helyen szerzett) gyakorlattal ajánlkozik

jószággormányzó-nak,

jószággazgató-nak,

esetleg: uradalmak üzemterveinek kidolgozását is elvállalja. Javadalmazást %-ban is elfogad.

Kaucióképes, munkabíró és jelnleg is állásban van.

Bővebb felvilágosítást komoly reflektáns-nak: a szerkesztőség ad. 1043

Tyuktenyésztés

II. átdolgozott és bővített kiadás.

90 képpel. Ára 3 korona. Nélkülözhetetlen minden baromfitenyésztőnek, 200 oldalon minden kérdést részletesen letárgyal és pontos utmutatást ad. Ezen új kiadás tárgyalja az új opington tyukfajtát, az amerikai keltező gépeket és az amerikai kapanozást.

Kapható 3 korona beküldése ellenében bérmentve

Hreblay Emil

állattenyésztési m. kir. felügyelőnél Budapest. VII. ker., Csömöri-ut 5. szám, II. em. 8. 1051

B. Bak Lajos

Ó csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szálítója és az arany koronás kereszt birtokosa

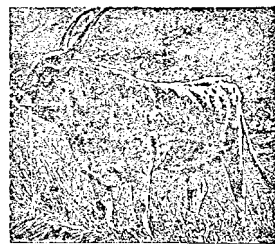
műbutor- és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt.

Alapítottatott 1869-ben. 1039.

Birtokok eladók.

240 holdas birtok Dánoson, primissimo szántó, 10 szobás gyönyörű kastélyval 110.000 frtért eladó. 325 Tata mellett 65.000 frtért. 660 Esztergom mellett, mind prima szántó, 600 hold ára 160.000 frtért. 600 Kis-Körös mellett, szántó, ára 72.000 frtért. 373 Zalamegyében, ebből 140 szántó, többi legelő, 30.000 frtért. 39 Dunaföldvár mellett, ebből 24 hold szőlő, többi szántó, 15.000 frtért. 518 Veszprémmegyében, ebből 188 szántó, 51 öntözhető rét, a többi legelő és erdő 60.000 frtért. 350 Pest megyében, Tass mellett, ebből 250 szántó, többi kaszáló, kötött buzatermőföld, gyönyörű kastélyval és parkkal, ára 70.000 frt. 400. Rác-Almás mellett, mind prima szántó 85.000 frtért. 300 Szatmármegyében, mind szántó 40.000 frtért. 1150 Kassa mellett, melyből 765 szántó, többi erdő és legelő 225.000 frtért. 216 Hegyes-Halom mellett, valamennyi prima szántó 44.000 frtért. 240 Hatvan mellett, melyből 12 szőlő, 12 dohányengedély, többi szántó, gyönyörű kastélyval 65.000 frtért. 960. Abaúj megyében, melyből 720 szántó, a többi kétszer használható rét 120.000 frtért. 156 Szatmármegye, valamennyi szántó 25.000 frtért. 321 Szilágy megye, melyből 280 szántó, 24.000 frtért. 91 Turóc megye, mind szántó 14 ezer frtért 450 Léva mellett, 370 prima szántó 80.000 frtért. 115 Nagy-Bánya mellett valamennyi prima szántó, gyönyörű belsőség, urilakkal 22.000 frtért. 140 Kolozsvárt mellett, prima szántó, gyönyörű urilakkal 30.000 frtért. 164 Tisza-Földvár mellett, valamennyi prima szántó, 8 hold dohányengedélyvel 46.000 frtért. 70 Dicső-Szt.-Márton közelében, gyönyörű belsőséggel 8500 frtért. 65 Monor mellett, prima szántó 16.000 frtért. 92 Bács-Almás, melyből termékek szőlő 46, a többi jó szántó 50.000 frtért. 220 Kolozs megye, melyből 165 szántó, többi legelő 32.000 frtért. 312 Fülöpszállás mellett, melyből 90 szántó, többi rét 42.000 frtért. 1000 Gyönyörű-Pata mellett, 500 hold szántó, többi legelő 140.000 frtért. 93 Déva mellett, valamennyi prima szántó, gyönyörű urilakkal, gazdasági épületekkel, élő- és holt fűszerezéssel, ritka alkalmi vétel 15.000 frtért sűrűsően eladó. 200 Palaton mellett, közvetlen, melyből 90 öntözhető rét, 9 szőlő, a többi primissimo szántó, halásztal, 12 szobás kastélyval 140.000 frtért. 500 Szatmármegyében, valamennyi szántó 60.000 frtért. 201 Mezőhegyes mellett, tisztán mind öntözhető rét 90.000 frtért. 145 Kis-Körös mellett, melyből 40 szántó, 9 szőlő 15 ezer frtért. 520 Győr mellett, közvetlen, teljes humus 40 szántó, 38 rét, 12 belsőség 7 szobás kastélyval 110 ezer frtért. 300 Pest megyében, Dabas mellett, prima szántó, szép kastélyval 100.000 frtért. 70 Tavis mellett, prima szántó urilakkal 27.000 frtért. 270 Szilágy megyében, prima szántó, 22 hold belsőséggel 32.000 frtért. 163 Zalamegyében, 6 szobás urilakkal 27.000 frtért 110 közel Váchoz, prima szántó 16.000 frtért többi tagban. 95 Nógrádmegyében, 5 szobás urilakkal, teljesen felszerelt 13.000 frtért 21 Bácsa és Gyula mellett, szántóföld urilak-

kal 32.000 frtért. 130 Szikszó mellett, prima szántó urilakkal 25.000 frtért. 113 Pest megye, melyből 50 nyolcéves szőlő, többi szántó 45.000 frtért. 60 Kerepes mellett, prima szántó urilakkal 25.000 frtért. 230 Lugos mellett, prima szántó 50.000 frtért. 70 Termes megye, mind szántó 11.000 frtért. 350 Munkács mellett, kitanó szántó, szép kastélyval és parkkal 100.000 frtért. 105 Komárom mellett, élő- és holt fűszerezéssel 32.000 frtért. 403 Pozsonymegyében, szántó, holdja 300 forint. 180 Kisújszállás mellett, teljes humus eladó. 328 Szolnok mellett, legkitünőbb buzatermőföld, valamennyi szántó. 20 hold dohányengedélyvel, urilakkal, holdankint 400 frtért. 1060 Trencsén megyében, 644 szántó, többi legelő, teljesen felszerelve 80.000 frtért. 321 Új-Szász mellett, mint szántó, holdankint 200 frtért. 315 Vác mellett, szántó, 10 szobás kastélyval 70.000 frtért eladók. Csakis választékkal ellátott levelekre választottak. Bővebbet Niemetz Gyula birtokos adásvételi irodája, Budapesten, Rókk Szilárd-utca 22. Konvertálások Magyarországon bármely helyen fekvő földbirtokokra 4-70%-os törlesztés kölcsön 8 nap leforgása alatt eszközöltetik. 1138.

A Gróf Lázár Imre ur Mező erkédi gazdaságában 6 drb. 2-3 éves tiszta erdélyi magyar faj, díjazott apától származott Tenyész-bika eladó, értekezhetni Farkas Árpád gazdatisztel u. p. Teke. 1153.

Sovány és hizott sertések legjobb értékesítésére ajánljuk Bauer B. Gyula cégét Budapest, VIII. kerepesi-út 73., ki levélbeli megkeresésekre mindenkor díjtalanul szívesen válaszol. 1046.

BÉLHURUT
kitanó gyógyszer a CORNIDES-féle „Fekete áfonya gyogyor”. Kapható gyógyszerárakban; a hol nem kapható, oda 5 üveget 8 koronáért bérmentve küld 1056 CORNIDES K.
Felka (Szepes megye). Erdei gyümölcsöket földfogó telep.

Simkovits Dániel

kocsikészítő KOLOZSVÁRT, Radák-utca 4. szám alatt.

Ájánlja a nagyérdemű közönség figyelmébe:

Szilárd, csinos és jutányos **KOCSI** készítményeit.

Javitások és újítások gyorsan és olcsón vállaltatnak. 1112.

Saját készítményű mindenemű gazdasági

ZSÁK

és vízhatlan

KAZALTAKARÓ PONYVA

a legolcsóbb gyári áron kapható a 1156

FISCHER-féle ZSÁK- és PONYVAÁRHÁZBAN BUDAPEST,

Nádor-utca 31-33.

PONYVAKÖLCSÖNZŐ

INTÉZET.

DUNKY FIVÉREK

— os. és kir. udvari —

Fényképészek,

Mátyás király-tér 10.

Gr. Wass házban levő

fényképészeti műtermőket

megnagyobbítva újonnan építették és a kor minden igényeit kielégítőn fényesen berendezték s kéri a n. é. közönség további pártfogását. 1127.

SIMONFFY ISTVÁN

mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt, Kultorda-u. 48. szám. Telefon 85. sz. Kívánatra árjegyzék és költségszámítás bérmentve küldetik. 1038

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900. Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000.— K.
Alapítványok	1268.120.— c
Tartalékok	190.400.30 c
Összesen	1.858.520.30 K.
Első évi felesleg	90.349.— K.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módzatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj-arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kapta.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványval és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál

1013

az igazgatóság.

Tauffer Dezső

Vaskereskedése Kolozsvárt,

Takarékpenztár épület Mátyás király-tér 8. New-York szálloda átellenében.

Távbeszélő 181. 1108

Nagy raktárt tartok mindennemű épület- és butor vasalásból, szerszámokból, konyhafelszerelések, gazdasági eszközök, rudvasak, mindennemű lemezek, sodrony és kovácsolt szegek, gépszijjak, mindennemű tömitések. fedélpapíros, fonott menyezett-nád. Gyors és pontos kiszolgálás.

— — — Előnyös árak! — — —

HERMANN E.

Varrógép és kerékpár nagy raktára

Kolozsvár, Egyetem-utca 6.

Ujjonnan berendezett mechanikai műhelyemben minden mechanikai javítások olcsón, gyorsan és pontosan eszközöztetnek.

VARRÓGÉPEK!

Egy valódi családi Singer varrógép himzőkészülékkel ellátva 30—50 frtig. Egy karikahajós 65—80 frtig. Egy Central Bobbin 86—90 frtig. Eredeti Hove C. Wheeler & Wilson D. 12, Manufacturing & C. New-York, Balkara Cylinder stb. A varrógépek kedvezménye: Heti vagy havi részletfizetésre is vásárolhatók.

Gépeimért 10 évig felelek.

Egy új kerékpár angol villával 70—90 frtig. Kerékpár köpeny 4—6 frtig. Kerékpár tömlő gumi 2 frt 30 krtól 3 frtig. Kerékpár csengő 35 krtól 1 frt. 50 krig. Kerékpár acetillen lámpa 2 frt. 50 krtól 5 frtig stb.

Csakis készpénzért. 1109

Földbirtokosok,

gazdák és raktárállalatok stb. figyelmébe. Ausztria-Magyarországon általánosan bevezetett s mindenki által hasznosnak elismert.

ponyva-kölcsönző intézet

ajánl igen csekély kölcsön díj mellett 96 □ mtr. és 48 □ mtr. nagyságu telített

kazal ponyvákat,

mezei termékek és vasuti waggonok betakarásához, továbbá 12 □ mtr. nagyságu, behordáshoz alkalmas **szekérponyvákat**, miáltal saját ponyvák költséges beszerzése megtakaríttatik. Ugyszintén

zsákok is kölcsönöztetnek

igen olcsó árak és előnyös feltételek mellett. Ugyanitt legolcsóbban szereshetők be új és használt

telített ponyvák,

valamint **szekérponyvák** 7 korona és 9 korona, **varrás nélkül** egy daraból szöve csinvat ponyvák 16 korona, továbbá új és használt

zsákok

minden nemben, gabona, faszén, liszt és korpás zsákok stb.

Legolcsóbb beszerzési forrás.

Elsőrendű lópokróczok.

Ocska zsák és ponyva minden mennyiségben a legmagasabb áron megvételik.

NAGEL ADOLF

Budapest, V., Arany János-utca 12. sz. 1070

Telefon 35—92.

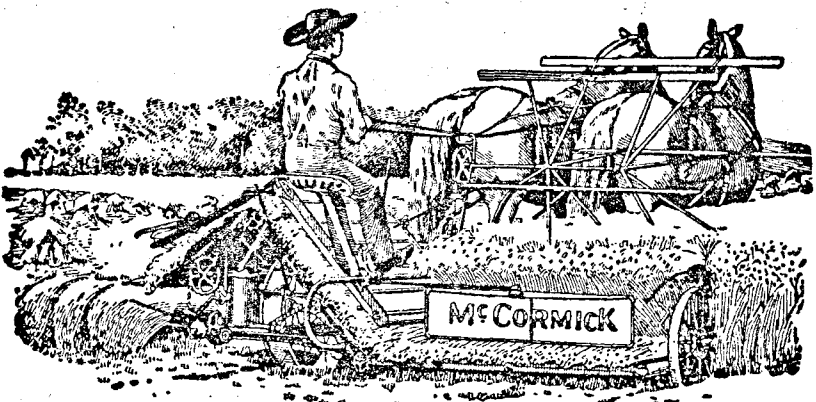
Sürgöny-czim: Nagel Adolf, Budapest.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicagói aratógépgyár.)

KNECHT J. E., igazgató.

BUDAPEST, V., Váci-út 30.

Gyártmányok: Kéveköztőgép, „DAISY” marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „MANILA” kéveköztőfonal gyártmányai.

Évi gyártmány 362.000 gép.

Katalogusok ingyen és bérmentve.

Vezérképviselő: HIRSCHFELD KÁROLY Kolozsvárt.

1097

DR. WÁGNER ÉS TÁRSAI

egyesült gyárak, mint betéti társaság.

Budapest, IX. Tinódy-u. 3.

Bécs XVIII.

Ajánlják fölülmulhatatlan

BORSZIVATTYUIKAT,

szabadal. „UNICUM” phylloxera fecskendőiket

és az összes

1020

PINCZEFELSZERELÉSI CZIKKEKET,

legolcsóbb árak mellett, a legmegbízhatóbb kivitelben.

Első bpesti stanniol és fémkupakgyár

hazánkban új iparág.

Jégyártó- és hűtőgépek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

KÓNYA SÁNDOR Kolozsvár,

Mátyás király-tér 9. szám.

Fűszer és csemegeüzletében

a legnagyobb választékban kaphatók a legkeresettebb **ásványvizek, borok, pezsgők, likörök, cognac és rumok, fűszerek, csemegék, conservek, déli gyümölcsök, csokoládék, cukorkák, sajtok**, valamint mindenféle különlegességek, melyek a legkényesebb igényeket is kielégítik.

I liter denaturált szesz 32 fillér.

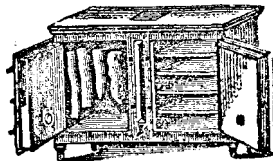
1157

Alapított 1873.

Alapított 1873

Ajánlom szabadalmazott 1183

Jéghűtőimet,

melyek igen takarékos, égmédeczével vannak felszerelve. Hentes üzletek, tej-elárusítók és privát házaknak igen alkalmas. Raktáron áll 20 krtól 400 koronáig. — Árjegyzék bérmentve. —

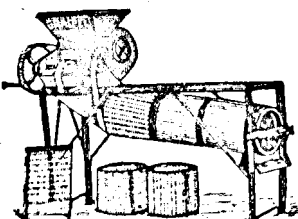
Seemann J. Lakatos, tizedes-mérleg, fuvó és hűtő készítő Kolozsvárt, nagymalom-u. 20.

Fogászati

müterem:

ROSENFELD ESZTER
fogászati műterme 1154.

KOLOZSVÁRT
Wesselényi Miklós-
utca 20. sz.

1066. II.

GRAEPEL HUGÓ gépgyáros

V., Váci-út 40-46. BUDAPEST.

Ajánl: malomberendezéseket, vízi kerekeket, turbinákat, olajmalmokat, köles- és árpagyöngy gyári berendezéseket.

Gabonatisztítókat, konkolyválasztó gépeket minden célra.

